

Panslovanská únia

www.pansu.sk

Bulletin Stálej konferencie Panslovanskej únie 3/2010

Bratislava, august 2010

1.

Národ, ktorý nemal veľkých ľudí, nemá veľkú budúcnosť. V dôsledku viac než storočného vymývania mozgov sa však medzi nami Slovácki (žial) nájde dosť jedincov, ktorí sú náchylní pochybovať o veľkých osobnostiach svojho národa. Preto je stále potrebné pripomínať si významných Slovákov, ktorých autor tohto príspevku nazval svetlami našej minulosti.

Slováci – svetové osobnosti, svetlá našej minulosti 2. jún 2010

Každý národ sa musí radovať a potešiť vo veľkých mužoch svojich, lebo oni boli národu dôkazom, že i on dokáže niečo vytvoriť, takto sa díva do minulosti náš Ľudovít Štúr. Preto zachovajme si v pamäti mužov, čo prinášali cez svoje životy no najmä činy presahujúce hranice Slovenska svetlo do našej minulosti.

Hľadať prvú správu o začiatkoch vedy na území Slovenska znamená vrátiť sa o jedenásť storočí späť, do Veľkomoravskej ríše. Vierozvestovia Konštantín a Cyril založili základy vzdelá-

nosti nielen v teológii ale aj iných náukách, ktoré umožnili našim predkom otvoriť cestu cez písmo ku vzdelanosti.

Prvé pokusy organizovať vedecký život na Slovensku sa vyskytli už v stredoveku, bolo to predovšetkým zásluhou prvej univerzity na našom území Academie Istropolitana v Bratislave, ktorú založili roku 1467. Smrťou kráľa Mateja Korvína nastal útlm v rozvoji tejto inštitúcie vzdelanosti.

No začali sa objavovať vynikajúce osobnosti, ktoré poznačili svojim dielom vzdelanosťou a objavmi chod dejín a vývoj vedy. S prvou historickou zmienkou o tlači, ako významnej zložke dorozumievania sa na Slovensku stretávame roku 1560, a to zásluhou tlačiara Pavla Husára, ktorý žil a pracoval v Košiciach. Zaujímavý je aj latinsky písaný spis vzdelanca a správcu Spišskej komory Juraja Webera (1495 – 1567) *Rozprava o pozoruhodných vodách Uhorska*. Spis bol vydaný v Bazileji roku 1549 a znamenal začiatok vedeckého záujmu o slovenské vody, termálne a minerálne pramene osobitne.

V ešte nevedomelom rozvíjaní predstavuje sa Ján Sambucus – Baza (1531-1584), spomínaný v dejinách ako jeden z popredných humanistov Strednej Európy. Bol rodákom z Trnavy a jeho matka bola slovenského rodu. Sambucus napriek zlým spoločenským pomerom, spôsobených tureckou okupáciou Uhorska prispel ku rozvoju historických a lekárskeho vied. V početných odborných spisoch vydávaných v Rakúsku, Nemecku a Holandsku väčšinou komentuje diela starogréckych a rímskych filozofov. V diele *Obrazy starších a mladších lekárov a filozofov* vydaných roku 1574 dáva znať svoju príslušnosť k slovenskému etniku. Početné návštevy rodnej Trnavy hovoria o jeho vzťahu k slovenským koreňom, hoci v tom čase pojem Slovák bol vtedy pojem s spoločnosti neznámy.

V druhej polovici 16.a v 17.storočí sa objavuje celý rad významných stredoeurópskych učencov – humanistov z rôznych vedných odborov, ktorí pochádzali zo Slovenska. Učenec bardejovský rodák Juraj Henisch (1549 – 1618) pôsobil ako lekár v nemeckom Augsburgu. Jeho vedecká štúdia *Sexta Platónia* bola jednou

z najpopulárnejších lekárskejších prác tej doby. Pôsobenia Slovákov Vavrinca z Nedožier (1566 – 1631) a Jána Jesseniusa rektorov Karlovej Univerzity ďaleko prekročilo hranice Európy. Profesor J. Jessenius priekopník v oblasti medicíny, okrem prvej verejnej pitvy, ktorú vykonal v Prahe patrí určite k jedným z najväčších osobností v lekárskejších vedách.

Originálnej farmakológii v 17. storočí v Bratislave sa venoval vedecky v duchu iatrochémie Ján Dávid Ruland (1585 – 1648) začas dvorný lekár protihabsburgského Štefana Bethlena (od roku 1622 šľachtic). Roku 1644 vydal *Novú farmakopeu*, ktorej obsahom je využívanie moču a výkalov pri liečbe. Dielo zaujalo nielen uhorských ale aj európskejších lekárov a zostalo kuriozitou. V rukopise ostala aj publikácia Embryológia.

Ján Peterson Hain (1615 – 1675) lekár v Kežmarku venoval svoju vedeckú pozornosť výskytu endemických chorobám, vyvrátil tiež úvahu o existencii tzv. uhorských chorôb. Zaujímal sa okrem toho aj o fyziku a spolu

s astronómom Izraelom Hiebnerom skonštruovali ďalekohľad pre prešovské mestské observatórium, ktoré založil Ján Adam Raymann. V rokoch 1671 – 1672 Hain preskúmal dračie jaskyne v okolí Dunajca a Liptovského Mikuláša. Aj na Trnavskej univerzite, ktorá bola založená roku 1635 študovali a vzdelanie získali mnohí Slováci.

V tom období v Bratislave pôsobili Karol Rayger / 1641 – 1709/ a Karol Oto Moller (1670 – 1747), ktorí svojimi objavmi významnou mierou prispeli k rozvoju lekárskeho vied. Prvý z nich *navrhol pľúcnu skúšku ako súdny dôkaz živo, alebo mŕtvonarodeného dieťaťa*. Cisár Leopold I. ho za zásluhy o rozvoj medicíny vymenoval za dvorného lekára a prometeusa. K. O. Moller bol priekopníkom medicíny u nás keď založil vlastnú zdravotnícku školu s laboratóriom.

Matej Bel (1684 – 1749) patri nesporne k najvýraznejším osobnostiam vedeckého a kultúrneho života Uhorska v 18.storočí. Bol veľkou ozdobou Uhorska. Jeho vrcholné mnoho-
vrstevné vlastivedné dielo *Nottitie Hungariae*

novae historica – geographica bolo vydané v štyroch zväzkoch roku 1735. S Matejom Belom spolupracoval aj prírodovedec Juraj Buchholtz (1688 – 1737), ktorý pochádzal z rodiny vzdelancov a sám zasvätil svoj život výskumu sústav jaskýň na Slovensku a propagácii vedeckých poznatkov z výskumov v oblasti Vysokých Tatier, zakreslil prvý panorámu Vysokých Tatier, cenné sú jeho speleologické a astronomické pozorovania a výskumy. Bol uznávaným polyhistorom, členom vedeckých spoločností vo Vratislave a Lipsku.

Roku 1721 sa do svetových dejín medicíny svojimi výskumami zapísal prešovský rodák lekár a lekárnik Ján Adam Raymann (1690 – 1770) priekopník variolizácie. Ďalším vynikajúcim lekárom a chemikom bol Justus Torkos (1699 – 1770), ktorý v Bratislave spracoval a tiež vydal prvú slovenskú farmaceutickú terminológiu v latinskom spise *Zoznam bratislavských liečiv*, ktorá bola vydaná roku 1745. Profesor Andreas Segner (1704 – 1777) chýrny vedec z Bratislavy sa objavom *Segnerovho koleša* dostal medzi osobnosti svetových dejín vedy zlatými písme-

nami. Ján Weber (1621 – 1684) bol prešovský lekár a lekárnik, podporovateľ Evanjelického lýcea, ktorý sa zachránil pre Caraffovým súdom vydal *Almuletum* roku 1645 v Bardejove, kde uvádza ***vedecké hypotézy o možnostiach predchádzania morových epidémií. Je jedným z prvých lekárov organizátorov zdravotníctva a možností prevencie nákazlivých ochorení.*** Za zásluhy o rozvoj zdravotníctva a lekárnických služieb bol roku 1662 vrchnosťou poctený doživotným titulom lekárnik Horného Uhorska.

Kežmarský lekár, syn evanjelického farára Danial Fischer (1695 – 1746) sa pokúsil o započatie spolkovej činnosti vo vtedajšom Uhorsku. Ešte roku 1732 sa tento agilný lekár a všestranne vzdelaný polyhistor obrátil na odborníkov, lekárov a prírodovedcov s výzvou, aby sa združili okolo časopisu *Acta Editorum Pannonia dicta*. Pokúsil sa založiť spolok lekárov a prírodovedcov s cieľom propagácie vedeckých poznatkov a podieľať sa na výskume prírodného bohatstva ich krajiny, Slovenska. Žiaľ jeho zámer sa neuskutočnil pre čiastočný nezájem hŕstky vtedajších vzdelancov žijúcich na teritóriu

dnešného Slovenska, ale najmä pre nedostatok finančných prostriedkov a nezáujem vrchnosti. Sám D. Fischer uverejnil veľa populárno-náučných prác a publikácií z prírodovednými a medicínskymi poznatkami. Založil v tom čase jedinú súkromnú lekársku školu v Kežmarku, v ktorej sa okrem teoretických disciplín vyučovali aj klinické disciplíny vrátane praktickej chirurgie. Viacerí študenti tejto školy si doplnili vedomosti na zahraničných prevažne Nemeckých vysokých školách. Danielovi Fischerovi na základe jeho prínosu pre rozvoj vzdelanosti, medicíny a prírodných vied vrchnosť udelila roku 1791 zemiansky titul a tiež sa stal členom prestížnej Académie Caesareo-Leopoldina. Jeho rodák Daniel Perlitzi (1705 – 1778) úspešne pokračoval v započatom diele a vypracoval návrh na založenie vysokej školy lekárskej so sídlom v Banskej Štiavnici, Tento návrh pre odpor vtedajších mocipánov, ktorí nepotrebovali zvyšovanie vzdelanosti aj detí z pospolitého ľudu nebol úspešný.

Veľkým vkladom do rozvoja ruského lekárstva podľa európskeho vzoru bola činnosť rožňavského rodáka Kristiana Peckena (1728 –

1779) v Petrohrade. Jeho matka pochádzala zo známeho slovenského protestantského rodu Lániovcov, jeho otec bol župným lekárom v Gemeri. Jeho syn Kristian sa stal osobným lekárom Kataríny II. Roku 1765 **zostavil ruskú farmakopeu** a vydal dielo **Domáceho lekára pre pospolitý ľud**. Pecken zaviedol v ríši opatrenia proti kiahňam a bol prvým tajomníkom lekárskeho kolégia. Na Lekárskej akadémii prednášal anatómiu, chirurgiu a organizáciu zdravotníctva.

Do dejín farmácie sa zapísal Ján Justus Torkoš (1699 – 1770) autor prvej uhorskej farmakopee – **Zoznam bratislavských liečiv** vzdaný roku 1745. Jeho otec bol evanjelickým farárom medzi rodákmi v Gyori. J. J. Torkoš sa stal hlavným lekárom, venoval sa chemickému skúmaniu, balneológii. Roku 1764 sa pokúsil vytvoriť prvý lekársky spolok v Bratislave a stal sa členom Kráľovskej zdravotníckej rady. V publikácii uviedol aj slovenské názvy liekov.

Ďalšou významnou osobnosťou bol Michal Pfeiffer, rodák z Kežmarku, ktorý vyštudoval medicínu a prírodné vedy roku 1743 na univerzite v Halle, stal sa mestským lekárom

a lekárnikom Spišských kláštorov. Bol zručným chemikom, vynášiel **výrobu indiga** ktoré používali kežmarskí remeselníci – modrotlačiarri na výrobu svojich výrobkov, Žiaľ nezachoval sa recept výroby indiga pre budúce generácie. Bol polyhistorom, vzdelancom, ktorý si založil vlastnú botanickú záhradu a mal chemické laboratórium.

Ako veterinárny lekár – výskumník vynikol Pavel Adámi (1739 – 1814) pôvodom z Beluše, ktorého **vedecké dielo týkajúce sa nákaz zvierat** sa považuje za prvý pokus o komplexné spracovanie otázok súvisiacich s ochoreniami úžitkového dobytku a moru.

Roku 1775 sa v rodine evanjelického farára v Podlužanoch narodil Ján Teofil Šimko, ktorý bol zástancom homeopatie a preslávil sa propagáciou racionálneho stravovania, Napísal viaceré odborné publikácie, najvýznamnejšia je Učebnica **Dietiky, či rady praktického liečenia** – vydané vo Viedni Popri správnom stravovaní kladie pre zachovanie zdravia dôležité miesto odpočinku, striedmosti a pravidelnosti.

Medzi uhorskými chirurgmi, ktorí sa stali známymi aj v Európe, patrili František Eckstein (1749 – 183)/ z Dolného Kubína. Bol synom župného lekára Ignáca, matku mal Slovenku. Roku 1803 sa stal peštianskym univerzitným profesorom, prednášal pre medikov aj po slovensky. Roku 1822 vydal *Tabule zobrazujúce najpoužívanejšie chirurgické nástroje*. Vo Viedni ako prednosta chirurgickej kliniky pôsobil Juraj Mojžišovič, rodák z Turca. Napísal a vydal roku 1842 v nemčine odbornú publikáciu *Znázornenie vyrovnávajúcej metódy zlomeniny krčka stehennej kosti proti skrúteniu*. Známym sa stal aj liečením syfilisu jódovými preparátmi.

Pozornosť si zasluhuje aj Žigmund Schorndann (1794 – 1862), ktorý prispel nemalou mierou k rozvoju vysokého školstva a medicíny, zvlášť vyššej anatómie a fyziológie na peštianskej lekárskej fakulte, Bol podporovateľom medikov zo Slovenska, pod jeho vedením mnohí vypracovali dizertačné práce z fyziológie. O jeho vzťahu k rodnému kraju hovorí aj založenie nadácie nesúce jeho priezvisko, táto zabezpečovala finančné zabezpečenie chudobných študentov na

stážových pobytoch na univerzitách v Prahe, Viedni, Berlíne a Paríži. Tieto možnosti využili viacerí nadaní poslucháči medicíny zo Slovenska. Významná je jeho publikácia *Správa o šírení cholery v Maďarsku*, vydaná roku 1831.

Z množstva spisov, venovaných balneológii, vyniká objemné dielo o Piešťanoch od Františka Scherera (1805 – 1875), napísal dielo *Horúce pramene v kúpeľoch Piešťany*, vydanéj v Lipsku roku 1839. K nemu sa drží aj *podobný spis o kúpeľoch Sliač* (1838) ktorého autorom bol Banskobystričan Róbert Czilchert / 1809 – 1884/

Pozornosť ako priekopník pediatrie si zaslúži Martin Ľudovít Durky (1813 – 1874), ktorý sa uviedol v svojom dizertačnom spise *Prehľad fyziológie s využitím v pediatrii* ako zakladateľ tohto nového klinického odboru. Na jeho prácu nadviazal aj Karol Helmer (1808 – 1883) pochádzajúci z nemecko–slovenskej rodiny, ktorý založil ako prvý detskú nemocnicu na Slovensku.

Ján Wágner (1811 – 1881) sa stal roku 1847 univerzitným profesorom dietiky a makrobiotiky na Lekárskej fakulte v Pešti, kde ho roku 1861 vymenovali za profesora vnútorného lekárstva. V rokoch 1846 – 1862 pôsobil aj ako predseda Spolku peštianskych lekárov. Na túto spolkovú činnosť a tradíciu nadviazal aj prvý lekársko–prírodovedný spolok založený roku 1853 v Bratislave. Vyvíjal neobyčajne aktívnu činnosť aj so svojimi pobočkami po celom území vtedajšieho Slovenska, mal niekedy až 500 členov z radov lekárov, prírodovedcov a stredoškolských profesorov. Aktívny bol do roku 1945, na jeho činnosť nadviazala aj dnešná Slovenská biologická spoločnosť SAV.

František Xaver Schillinger (1812 – 1892) vydal v slovenčine *Príručku o prvej pomoci* (1875), o niečo mladší Imrich Toth (1844 – 1929) z maďarského Sagváru vydal po slovensky *Pomocné ratovanie* (1876). Stal sa zakladateľom Červeného kríža u nás. Obaja sa venovali výskumu parazitov u baníkov, ako špecificky banскеj choroby.

Zvlášť uvedomelo sa prejavila ako vlastenka Janka Hrebendová (1812 – 1882) rozvedená s manželom, lekárom – odrodilcom žijúcim v Pešti. Jánom Hrebendom. Bola dcérou národovca evanjelického farára Bôrika. Pre manželské nezhody, hlavne vo vzťahu k národu, sa utiahla do myjavských Vrbovíc. V tomto mestečku rozvinula úspešnú zdravotnú výchovu a naučila zvlášť ženy poskytovať prvú pomoc. To sa čoskoro zišlo pri zrážke slovenských dobrovoľníkov, nastupujúcich od Moravy s kossútovskými gardistami na jeseň roku 1848. Takmer neznámy je jej cenný príspevok do histórie Červeného kríža, ako jednej z priekopníčok u nás i v Európe. Nehovoriac o podiele J. Hrebendovej v prvom slovenskom povstaní, o jej väznení a prekryvaní zástavy hurbanovcov.

Priekopníkom dagueropytie, predchodcu fotografie v celom Uhorsku bol zakladateľ a majiteľ sklárni v Českom Brezove a Zlatne, lekár poľského pôvodu Leo Valentín Pantoček (1812 – 1893), ktorý založil základy hyaloplastiky (gr. hyalos – sklo). Na svetovej výstave roku 1889 v Paríži predstavil sklenené peniaze, odme-

nené zlatou medailou. Vynašiel tiež dúhové sklo, žiaľ zápisy z jeho pokusov sa nezachovali.

Andrej Sebastian Kováč (1814 – 1878) pôvodom z Vozokan v tom čase bol pokladaný za najlepšieho chirurga v Uhorsku, Od roku 1849 stal sa primárom chirurgického oddelenia nemocnice sv. Roche. Napísal prácu ***O nových metódach výučby chirurgie na našej kráľovskej univerzite***, vydané roku 1847.

Ľudovít Markušovský (1815 – 1893) rodák z tatranskej Štrby bol jeden z prvých organizátorov moderného zdravotníctva v strednej Európe. Má zásluhu na založení Lekárskej fakulty v Kluži, roku 1873, neskôršie na peštianskej Lekárskej fakulte založil odbor vojenská chirurgia, ako aj katedru hygieny, ktorej sa stal aj prvým prednostom, stalo sa tak roku 1848.

Uznanie geologického sveta sa dožil Dionýz Štúr (1827 – 1893), rodák z Beckova. Na vrchole jeho vedeckej slávy a získaných ocenení za výsledky výskumov v oblasti geológie, botaniky a fytopaleontológie ho napriek výhradám

neprajníkov na zásah panovníka vymenovali za riaditeľa prestížneho Ríšskeho geologického ústavu vo Viedni. Položil základy nielen slovenskej, ale aj európskej geológie. Bol autorom viac ako tristo vedeckých prác a štúdií a statí. Ocenením jeho diela bolo aj čestné členstvo v prírodovedných spoločnostiach v Moskve, Paríži, Benátkach, Londýne, Drážd'anoch a v Bruseli. Na Svetovej výstave v Londýne roku 1862 mu udelili zlatú medailu za vzorové vyhotovenie geografických máp. Ako národovec a roduverný Slovák a rodoľub myslel aj na povznesenie vzdelanosti svojich krajanov. Zanechal v závete základinu 15 – tisíc zlatých pre chudobných slovenských študentov.

Významné postavenie medzi osobnosťami priekopníkmi v oblasti gynekológie a pôrodnictva ma beckovský rodák Ján Ambro (1827 – 1890). Bol propagátorom a jedným z šíriteľov novátorských názorov I. Semmelsweisa. Nadviazal na vedeckú školu profesora Teodora Kežmarského, ďalšieho Slováka, prednostu Kliniky gynekológie a profesora Lekárskej fakulty v Budapešti. Tento vydal *Učebnicu pre babice*

Ján Ambro v Bratislave roku 1872 zriadil Kráľovskú babskú školu vtedy jediné školské zariadenie u nás. Vydal originálnu učebnicu ***Knihu o pôrodníctve pre baby***, vydané dielo ako prvé v tejto oblasti v slovenčine.

Životné osudy sotili do zabudnutia mladého lekára Ľudovíta Karola Doležala z Nového Mesta nad Váhom, ktorého mladý život vo veku tridsaťdva rokov ukončila vtedy nevyliciteľná tropická zimnica. Ako vojenský lekár Holandskej východo-indickej spoločnosti dostal sa na Indonézsky ostrov Ambon. Tu začal rozvíjať bohatý entomologický výskum, keď predtým ako spolužiak Dionýza Štúra sa ako gymnazista vnoril do zoologických štúdií. Jeho odborné práce z Indonézie vyšli v nemeckom a holandskom jazyku.

Záujem o históriu začal sľubne rozvíjať v časopisoch Jaroslav Šafárik (1833 – 1862) lekár a syn Pavla Jozefa Šafárika, ktorý však dobrovoľne skončil svoj život pre smrť snúbenice.

Pre rozvoj zvlášť zoológie a botaniky na Trenčiansku veľa urobil lekár Karol Jozef Brančik (1842 – 1915). Bol synom nadlesného slovenského pôvodu. Jeho manželkou bola Paulína Bôriková, ktorá pochádzala zo slovenského národoveckého rodu. K. J. Brančik bol nielen výborným organizátorom zdravotníctva na Trenčiansku ako riaditeľ a župný lekár, ale aj za hranicami Uhorska ako významný botanik a entomológ. Roku 1877 sa pričínil o založenie *Prírodovedeckého spolku v Trenčíne*, ktorý vydával ročenky. Práca K. J. Brančika bola ohodnotená titulom kráľovského radcu. Bol v styku s J. Ľudovítom Holubym, uverejnil mnoho odborných článkov v domácich i zahraničných periodikách.

Vojtech Alexander (1852 – 1916) rodák z Kežmarku, významný lekár a fyzik bol priekopníkom röntgenológie a rádiológie na území Slovenska a v Uhorsku. Bol v kontakte s nositeľom Nobelovej ceny za fyziológiu, alebo medicínu W. C. Röntgenom a ako prvý spolu s A. Phillippom von Lenardom, bratislavským rodákom, nositeľom Nobelovej ceny za fyziku

(1905) robili pokusy súvisiace s objavom röntgenových lúčov. Profesor V. Alexander sa stal prvým prednostom novozriadeného klinického röntgenologického laboratória a katedry na Lekárskej fakulte v Budapešti. Za zásluhy o založenie a rozvoj tohto medicínskeho odboru je busta s jeho podobizňou vystavená v Mníchove v Panteóne najvýznamnejších svetových osobností, priekopníkov v odbore röntgenológie a rádiológie.

Martin Abrahám Pattankyus (1857 – 1931) na prelome 19. a 20. storočia ilavský väzenský lekár, ktorý sa zaslúžil v boji s tuberkulózou, zaslúžil sa v boji s tuberkulózou, podieľal sa na budovaní turistických chát, jeden z prvých v Uhorsku a zaoberal sa fotografovaním slovenskej prírody. Jeho syn Ondrej sa podieľal v Košiciach a neskôr v Budapešti na vývoji zdravotníckej techniky prakticky aj publikačne. Zaslúžil sa o rozvoj turistiky na Slovensku, nikdy nezaprel slovenský pôvod po svojej matke.

Menej známy je prínos lekára a kultúrneho činiteľa Miroslava Francisciho (1853 – 1926),

syna štúrovca a buditeľa Janka Francisciho–Rimavského, ktorý ako lekár a národný buditeľ žil medzi našimi krajanmi v Amerike. Okrem lekárskej praxe má zásluhu na rozvinutí spoločného života našich krajanov, a šírení slovenských piesní a zborového spevu, ku ktorému prispel aj ako skladateľ. Bol autorom prvej slovenskej opery *Bohatier veselej družiny*, zložil aj operu *Rea Sylvia* a rapsódiu pre klavír *Slovenská rapsódia*. Jeho účinkovanie ako lekára, ale aj jeho hudobná a spoločenská angažovanosť pomáhala udržať národné povedomie v ťažkých časoch medzi našimi Slováckmi žijúcimi v Amerike.

Výnimočný bol osud Alfonza Zhorského - alias Júliusa Carmena, ľudového liečiteľa, ktorého mnohohvrstevné aktivity sa viažu k pobytu v Amerike. Okolo roku 1910 vydal skoro 1000 stranovú prvú po slovensky písanú zdravotnú *Domáci lekár*, ktorá sa stala po Biblii pre našich slovenských vystaňovalcov najčítanejšou knihou. Sám autor nakreslil do nej 1116 obrázkov, ktoré vhodne doplnili textovú časť publikácie. Kniha na to obdobie svojím rozsahom 40 kapitol, a aktuálnymi témami splnila náročné kritéria

kladené pre takéto populárno–náučné publikácie. A. Zhorský bol výnimočná osobnosť, tajomný ľudomil, liečiteľ Slovákov, šíriteľ lekárskej osve-ty a kultúry medzi chudobnými krajanmi.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje Michal Lenhossek, narodený v Bratislave roku 1773, bol profesorom vyššej anatómie, tvorenej spojenie anatómie a fyziológie, bol aj biológom. Za profesora bol vymenovaný roku 1808 v Pešti na Lekárskej fakulte. Bol zvolený za prezidenta lekárskej fakulty (dekana). Ako profesor histológie a vyššej anatómie pôsobil v rokoch 1819–1825 aj na viedenskej lekárskej fakulte. Bol aj verejne činný dosiahol hodnosť promedika – hlavného lekára Uhorska. Bol vymenovaný za kráľovského radcu. Z jeho odborných prác, okrem množstva vedeckých publikácií je najviac cenená trojzväzková *Physiologiae medicianalis – Lekárska fyziológia*, vydaná v rokoch 1816 – 1818. Pričinením profesora M. Lenhosseka sa dostali viacerí nadaní medici Slováci na štúdium medicíny a získali aj jeho podporu po skončení štúdia.

A tak aký je zmysel približovať osudy slávnych Slovákov šíriteľov vedy a vzdelanosti? Bolo by zbytočné spomínať na nich len z piety, ale treba spomínať z povinnosti voči životu a budúcnosti. Boli to hrdinské obdobia ich doby, keď napriek všetkým protivenstvám sa presadili vo veľkom svete vedy ako vynikajúce osobnosti malého potlačovaného národa. Aj dnes stojíme na ich pleciach, aby sme ďalej dovideli. Spomínajme na vlastné pramene, na jedny z prameňov. Ak tak robíme, očistíme vlastné pramene, robíme tým službu pre živú vodu. Lebo nemožno bez-
trestne vymazať ani jeden deň zo života jednotlivca, ani jeden pohyb z dejín národa. ***Pamäť národa je osnovou jeho myslenia a činov. Slo-
vák chráň si chrám, lebo nevieš, čo sa v ňom
skrýva.***

Prof. Dr. Igor. M. Tomo, CSc, MPH,
predseda Slovenskej biologickej spoloč-
nosti SAV

2.

*Príspevok Dr. Šottera je zameraný na tému **národ** a zoberá sa aj niektorým negatívnymi vlastnosťami slovenského národa. Nemusíme súhlasiť doslova so všetkým, čo napísal (pretože v skutočnosti sa protislovenskou činnosťou zaoberá aj množstvo neSlovákov so slovenským domicilom), avšak mali by sme vidieť nielen krásu slovenských hôr a slovenského folklóru, ale aj naše nedostatky a bez predsudkov o nich hovoriť. Len tak sa totiž m ô ž e m e z o s v o j i c h c h ý b p o u č i ť.*

Vznik národov a seba zničujúci Slováci

29. jún 2010

Zrejme rôznorodosť jazykov bola jedným zo spúšťacích mechanizmov na vytváranie národov. Ľudia sa ťažko dorozumeli medzi sebou, vytvárali dorozumievacie skupiny. Tie skupiny, ktoré aký-taký spôsob dorozumenia našli zliali sa, alebo žili vedľa seba, čo umožňovalo komunikovať, či obchodovať. Niektoré kočovali, iné si vytýčili svoje teritórium. Tí kočovní, často usadlým národom ich územie narúšali, mnohých vyhubili, alebo ich zotročili. Niektorí kočovníci si však osvojili zvyky domáciach skupín. Predpokladá sa, že v minulosti žilo viac národov ako dnes, ktoré pod tlakom výbojnosti cudzích zanikali, alebo splynuli. Takýto bol pravdepodobne vznik národov, pre ktoré bol charakteristický jazyk, územie, kultúra a časom i história.

To, čo je najcharakteristickejšie pre určitý národ, je jeho jazyk. Slovenčina je jeden z najrozvinutejších a tým aj najstarších jazykov na Zemi. Publicista Laco Zrubec v jednom zo svojich príspevkov píše: „*Americký vedec a lingvista profesor Price považuje slovenčinu za **klúč ku všetkým slovanským jazykom, za unikum na dorozumenie sa s ostatnými Slovanmi.** (John D. Price, *The Key to all Slavonic Languages*, SHF, Columbia Univerzity, New York, 15. XII. 1943, str. 9). Profesor J. Price túto myšlienku vyslovil na varšavskom kongrese slavistov. **Delegáti z Poľska vyšli s návrhom, aby sa schválila definícia prvého slovanského jazyka, ktorej počiatočným bodom je slovenčina. Všetky slovanské delegácie, okrem českej, odhlasovali poľský návrh: Slovenský jazyk je najstarší a podľa neho sa potom vytvorili ostatné slovanské jazyky (Kanadský Slovák, *Slovenčina, najstarší slovanský jazyk*, Toronto, 23. III. 1989)**“.*

Dnešná doba nepraje oháňaním sa pojmu „národ“, najmä tým svetoobčanom, ktorí sú doma všade a nikde. Všetko cudzie je dobré, len nie domáce, neprejavujú záujem o vlastnú históriu, rozvoj vlastného spoločenstva je pre nich skoro urážkou a prihlásiť sa k vlastnému národu im prináša hysterické záchvaty.

Národy, či sa niekomu páči alebo nie boli a sú, hoci trend globalizácie neosoží rozvoju špecifikám národov. Na strane druhej pri ich zachovaní to môže pôsobiť vzájomne obohacujúco. Vysloviť jednoznačné stanovisko, prečo

zaniklo také množstvo národov asi ani nie je možné, nakoniec možno ani všetci národmi neboli.

Tu je potrebné jednoznačne zdôrazniť: spolupráca medzi národmi je v dnešnej dobe nutná, potrebná a dokonca žiaduca, nie však vtedy, keď jeden národ si osobuje mocensky ovládať národ druhý. Úžitok musia mať obidve strany. Takto je možné očakávať rozvoj národných spoločností za účasti vyspelých jedincov.

Keď národy zaujali určité teritórium mali záujem o vlastný rozvoj. Praktizovali to vzdelávaním, bádáním, poznávaním. Tým, že vytvárali hodnoty získavali k územia i vytvoreným hodnotám vzťah, začali ich milovať a preto aj chrániť. Iste celé tieto územia neboli žiadnym pozemským rajom, niekedy sa však uspokojili aj s miestami nie veľmi pohostinnými, či dokonca až podmienkami drsnými, najmä prírodnými.

Členenie ľudstva na národy si nevymysleli ľudia ani žiaden ideológ. Bol to prirodzený vývin. Tie najlepšie a najpriestranejšie miesta obsadili skupiny početnejšie, silnejšie, výbojnejšie. Národy väčšinou túžili po samostatnosti. To však nešlo vždy dodržať, už len preto, že sa tieto národy navzájom potrebovali a sami potom utvárali rôzne zoskupenia. História jednoznačne dokázala: kde vstúpil človek ako tvorca skupín nemalo to dlhú životnosť, bolo to na úkor niekoho a bez násilia nebolo možné tieto skupiny udržať. Vždy sa jednalo o záujmy mocenské. Pod zámenkou spojenia území vznikali ríše, únie, federácie. Pod zámenkou ekonomických výhod spo-

čenstvá ekonomické. Za účelom blízkosti kultúr a jazykov vytváranie federácií. Vždy ide o jav neprirodený, teda aj dočasný.

Takéto zoskupenie veľmi často boli tvorené násilím. Asi už vtedy sa rodili utopisti, ktorým sa rozdelenie ľudstva na národy nepáčilo a tí potom bojovali za svoj sen často aj nevyberanými prostriedkami. Títo utopisti pochádzali, prípadne pochádzajú z malých i z veľkých národov. Boli a sú temer považovaní za mierotvorcov, za ľudí rozumných a rozvážnych. Proti nim stáli a stojí väčšina ľudí, pre ktorých je národ samozrejmosťou.

Malé národy vždy mali a majú obavy z národov veľkých, najmä z tých, ktoré mali vo svojom susedstve. Kameňom úrazu sa pre malé národy stávalo a stáva, keď veľké národy v čomkoľvek ich začali napodobňovať, alebo si ich dokonca začali vyberať za spojencov. Je to cesta zradná, pretože veľkí a silní vždy obhajujú svoj záujem, svoj prospech. Solidárnosť veľkých a silných máva často falošný tón. Egoizmus nepustí.

Vytvárať akékoľvek „priateľské spoločenstvá národov“ je často ilúzia, pokiaľ takéto priateľstvo neprinesie národom približne rovnaké výhody. Nikdy netrvať dlho, alebo stanú sa formálnymi. Ktokoľvek sa pokúšal putá medzi národmi utužiť, takmer skôr uškodil, hoci aj v dobrej vôli.

Pokiaľ budeme hovoriť o sťahovaní národov tak slovan-ské národy sa posúvali smerom západným, aj keď im

muselo byť jasné, že tam nebudú samé a že narazia na neprekonateľné prekážky. Slovania so svojimi pohanskými tradíciami narazili na Germánov a Slovanov to trochu zaskočilo. Udržali sa s vypätím všetkých síl pričom rozhodujúcim obdobím bolo 19. storočie.

Otázkou existencie Slovanov v Európe v dobách predchádzajúcich sa zaoberá v poslednej dobe viac ľudí. Žiaľ ako sa často stáva oficiálne poniektorí historici sa tejto téme buď vysmievajú, alebo vyhýbajú.

Slováci takmer zázrakom prežili vplyvy maďarizácie a katolizácie a sú dnes úplne svojbytným národom. Veľké vonkajšie vplyvy vrátane nezriedkavého násilného ovplyvňovania genómu slovenského národa verne prispievajú jeho skvalitneniu. Mimoriadne tlaky vplyvom maďarizácie a katolizácie v sekularizovanej Európe prežili Slováci až neveriteľne bez úhony, ba naopak posilnili sa aj vstrebávaním schopností a ideí ďalších národov.

Je nepochopiteľné a až odsúdenia hodné, ako málo si dnes nemalá časť národa cení slovenské národné obrodenie. Slovenský národ o pár rokov neskôr, ale predsa bol vzkriesený pod vplyvom osvietenstva v Európe, ktoré zase pod tlakom liberalizácie prinieslo národný pohyb aj v našich zemepisných šírkach. Liberalizmom sa nechali v prospech národného obrodovania strhnúť aj pokrokoví kňazi, čo iste bolo javom pozitívnym.

Slovenskému národu bolo za jeho existencie oveľa viac ubližované, ako by on ubližoval národom iným. Nakoniec nie je ani vlastnosťou Slovanov všeobecne a teda aj Slovákov byť výbojným. Je to ich prirodzená vlastnosť. Nie je však už prirodzené, že najviac si škodia samotní Slováci. Boli a sú to rany nadmieru kruté a veľa sa nelíšili a nelíšia od rán smrteľných. Nie je tu miesto na tak malej ploche aby sme vymenovali koľko Slovákov a ktorí škodili slovenskému národu, kolaborovali z našimi nepriateľmi, či už vidinou vlastného prospechu, alebo z nedostatku úcty k vlastnému národu. Takýto škodcovia sa nájdu v každom národe avšak zbaviť sa dojmu, že Slováci sú samotrzýznitelia je až do oči bijúca. Dokážeme sa samotrzýzniť aj v časoch mieru, keď priame nebezpečenstvo vojnových útrap nehrozí, okrem našej slovenskej závisti. Slovenské sluhovstvo a ohýbanie chrbta pred každým, je v časoch prežitia národov ako takých neznesiteľné. Nevážime si seba, svojich blízkych, kamarátov si hľadáme výlučne zo zisťných dôvodov, neurobíme nič pre svoju obec, mesto, štát. Dokonca nemalá časť príslušníkov slovenského národa „hrdo“ vykrikuje, že sa hanbia za to, že sú Slováci.

Odkiaľ prišla a kde sa tá slovenská zloba zrodila?

Dehonestácia slovenského národa aj vlastnými príslušníkmi je tak dlhodobá a natoľko už uväznená v našom podvedomí, že slúži ku cti všetkým tým, ktorí sa snažia vylepšiť našu neuspokojivú situáciu. Najviac sa zbytočne porážame sami svojím presvedčením o malosti a bez-

mocnosti, ktoré je silne podporované médiami všetkého druhu.

Dôležitosť toho, že si vážime seba, neplatí iba pre jednotlivých ľudí, ale aj pre národ. Obávam sa však, že asi na svete nie je žiadny iný národ, ktorého vlastní príslušníci by sa tak dlhodobo a cielene podieľali na potláčaní hrdosti k príslušnosti k vlastnému národu a dokonca aj na jeho duchovnom a materiálnom poškodzovaní v prospech iných. Pociťovať národnú hrdosť dokážeme snád' len vtedy, keď slovenskí športovci zožnú úspech. Ešte že sa im to občas podarí.

Národy často používajú svoje mýty a legendy na podporu svojbytnosti a národnej hrdosti. My Slováci naopak máme tendenciu ich potláčať, popierať a zosmiešňovať. Zato v počte senzibilov, či ľudí duchovne zameraných v prepočte na hlavu obyvateľa sme zrejme medzi poprednými v civilizovanom svete.

Slovenský národ prežil aj horšie časy, urobme teda všetko pre to, aby sme neboli jeho hrobármi.

Dr. Vladimír Šotter

3.

Slovenská štátnosť bola a je trňom v oku mnohým. Či už sú to veľkomad'arskí pajtáši a ich piata kolóna na Slovensku alebo protislovensky naladení neSlováci so slovenským domicilom, či kozmopolití rôzneho pôvodu, všetci sa snažili, snažia a nepochybné budú snažiť sofistickým spôsobom ohlupovať verejnosť a dokazovať, že národný princíp je anachronizmus a preto nemá miesto ani v základnom zákone štátu. Nasledujúci príspevok je stručnou sondou do ústav tzv. starých štátov Európskej únie, ktorej cieľom je ukázať, ako je tento problém vyriešený v týchto štátoch.

Národný a občiansky princíp v ústave

29. jún 2010

Je po voľbách a reálne možno očakávať, že (skôr, či neskôr) opäť bude na programe dňa charakter štátu. Rozprúdia sa diskusie a spory o tom, čo treba v slovenskej ústave zmeniť, čo z nej vypustiť a čo pridať. Je nepochybné, že prax ukázala niektoré nedostatky našej ústavy, ktoré je vhodné napraviť. Dovolím si však poukázať na skutočnosť, že uplatňovanie práva závisí predovšetkým od kvality právneho vedomia občanov (a najmä tých, čo v mene štátu, a za peniaze daňových poplatníkov, právo vykladajú, aplikujú a realizujú). Kvalita legislatívneho spracovania právnych noriem nikdy nemôže nahradiť podpriemernú úroveň právneho vedomia. Inými slovami, ak sa v spoločnosti stane porušo-

vanie práva normou, tak by nepomohlo ani keby právne predpisy formuloval zbor archanjelov. S pobavením som v minulosti zaznamenal názor expertov (?) na ústavné právo, že slovenská ústava je nemoderná, že treba z nej odstrániť národný princíp, že vlastne treba prijať úplne novú ústavu založenú výlučne na občianskom princípe a začať éru druhej Slovenskej republiky (páni by sa mali naučiť rátať do troch). Vôbec ma neprekvapuje ani (často skrytý) tlak maďarskej iredenty na zmenu znenia preambuly slovenskej ústavy. Možno tiež očakávať, že (síce bezvýznamná, ale zato nadmieru sebavedomá) OKS, ktorá opäť našla parlamentný výťah, v snahe zvýšiť svoje chabé preferencie, príde s nejakým „geniálnym“ návrhom. Ak sa na vec pozeráme z nadhľadu, tak ich snahy sú logické. V dôsledku týchto snáh však môžu ohrozené niektoré základné národno-štátne záujmy Slovenska, vrátane nezávislosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky. Je to tak, aj keď to možno na prvý pohľad až tak jednoznačne nevyzerá, či skôr - mnohí to nechcú vidieť. Tieto veci nesmieme nikdy podceňovať. O potrebe zmien v slovenskej ústave by bolo možné dlho diskutovať a dalo by sa toho veľa popísať. Pozrime sa však len na zakotvenie národného a občianskeho princípu v základnom zákone slovenského štátu. Národný princíp je v našej ústave zakotvený na dvoch miestach, a to v preambule (kde vystupuje etnický slovenský národ ako štátotvorný subjekt) a v Čl. 6 (kde je slovenčina ustanovená ako štátny jazyk); inak je slovenská ústava postavená na občianskom princípe. Mnohí (či už z nevedomosti, či v dôsledku vlastnej indolencie, alebo vedení zlými úmyslami) v minulosti žiadali a nepochybne opäť budú žiadať

odstrániť zo slovenskej ústavy akúkoľvek stopu národného princípu. Pozrime sa teda na to, či a akým spôsobom je národný princíp zakotvený v ústavách tzv. starých členských štátov EÚ. Veď práve od nich sa vraj máme učiť a preto by nám základné zákony týchto štátov mohli poslúžiť ako zdroj poučenia. V ústavách Belgicka, Dánska, Fínska, Francúzska, Grécka, Írska, Luxemburska, Nemecka, Holandska, Portugalska, Rakúska, Španielska, Švédska a Talianska je národný, či občiansky princíp formulovaný rôzne. Spojené kráľovstvo je z ústavného hľadiska celkom osobitný prípad – oni písanú ústavu, ako osobitný zákon vôbec nemajú.

V ústavách Francúzska Grécka Írska a Nemecka je národný princíp zakotvený zreteľným spôsobom, a to či už v preambulách alebo v ich normatívnej časti.

1. Francúzska ústava vychádza z existencie **politického národa** (francúzskeho), pričom pojem „národ“ niekedy splýva s pojmom „štát“. Francúzska ústava francúzštinu konštituuje ako jazyk republiky (štátu) - francúzština je teda štátnym jazykom.
2. Grécka ústava vo svojej preambule hovorí o „Ústavomennom zhromaždení Helénov“, v ďalšom texte používa formulácie ako napríklad „Gréci majú právo...“, „Grécki muži a grécke ženy...“; **v jej texte sú národný a občiansky princíp vyvážené.**
3. Írska ústava vychádza z existencie **politického národa** (írskeho), pretože **každý írsky občan má automaticky írsku národnosť**. Írština je konštituovaná ako národný jazyk a je prvým úradným jazykom, pričom angličtina

je uznávaná za druhý úradný jazyk, čo má však svoje osobitné historické dôvody.

4. Nemecká ústava vychádza jednoznačne z existencie *politického národa* (nemeckého). Definuje pojem „Nemec“, pričom tento pojem je obsahovo zhodný s pojmom „občan“ a v prípade splnenia ústavou ustanovených náležitostí považuje za Nemca aj príslušníka inej národnosti.

Ústavy Belgicka, Fínska, Luxemburska, Rakúska, Španielska, Talianska vychádzajú z existencie *politického národa*, pričom národný princíp nie je veľmi zdôraznený, aj keď je prítomný (napríklad pomenovaním politického národa, či zakotvením povinnosti chrániť národné historické dedičstvo, alebo zakotvením štátneho jazyka, ako jednotného komunikačného nástroja).

1. Belgická ústava vychádza z existencie *politického národa* (belgického), ktorý sa skladá z troch etnických komunit, a to z komunity francúzskej (valónskej), komunity flámskej a komunity nemeckej. Príslušník politického národa belgického je totožný so štátnym belgickým občanom, teda pojem „Belgičan“ v kontexte belgickej ústavy možno stotožniť s pojmom „občan“.
2. Fínska ústava vychádza z existencie *politického národa* (fínskeho) zloženého z dvoch etník, pričom dvom etnikám, a to etniku fínskemu a etniku švédskemu priznáva rovnaké právo na používanie ich jazyka, dokonca obidva tieto jazyky sú úradnými jazykmi. Ďalšiemu etniku, a to etniku laponskému, však fínska ústava právo na používanie materinského jazyka nepriznáva, a to na-

- priek tomu, že Laponci sú pôvodnými obyvateľmi (dnes) finskeho územia.
3. Luxemburská ústava vychádza z existencie **politického národa** (luxemburského), pričom používa pojem „Luxemburčan“, ktorý je obsahovo zhodný s pojmom „občan“.
 4. Rakúska ústava vychádza z existencie **politického národa** (rakúskeho), pričom nemčinu zakotvuje ako štátny jazyk.
 5. Španielska ústava vychádza z existencie **politického národa** (španielskeho), zloženého z etnických Kastílcov, Kataláncov a Baskov, pričom zakotvuje ako úradný jazyk kastíľčinu.
 6. Talianska ústava veľmi nezdôrazňuje národný princíp, zdôrazňuje skôr princíp občiansky, avšak pretože **zakotvuje povinnosť štátu chrániť historické dedičstvo národa (talianskeho), možno tu hovoriť o zreteľnej prítomnosti národného princípu.**

Je tu aj skupina štátov, ktorých ústavy sú jednoznačne formulované na občianskom princípe, a to Dánsko, Holandsko, Portugalsko a Švédsko. Aj ústavy týchto štátov však vychádzajú z existencie **politického národa**, ktorý tvoria všetci občania (prípadne poddaní). Len tak mimochodom spomeňme si na hlasovanie Dánov o ďalších integračných krokoch ich vlasti v rámci EÚ v polovici 90 rokov. Nech len niekto skúsi Dánom povedať, že oni nie sú v prvom rade Dáni ale Európania. Tento pokus možno skúsiť aj v prípade Fínov, či Švédov a najlepšie počas medzištátneho hokejo-

vého zápasu Fínsko – Švédsko. A pretože som bol v Portugalsku a o tento problém som sa tam zaujímal, som presvedčený o tom, že ani Portugalci by neprijali s nadšením, ak im niekto upieral ich národnú identitu, na ktorú sú oni mimoriadne hrdí.

Ústavu Spojeného kráľovstva tvorí systém princípov a ustanovení, ktoré upravujú vzťah občana (poddaného) k štátu, ako aj organizáciu a kompetencie štátnych orgánov a ich vzájomných vzťahov, pričom dokumenty sú datované až do roku 1215 (Magna Charta Libertatum). Poddaní Jej (Jeho) Veličenstva majú rovnaké postavenie ako občania iných štátov EÚ. Národný pohyb v Británii, najmä v Škótsku však určite skôr, či neskôr otázku národného princípu nastolí.

Ako vidno národný princíp je prítomný vo viacerých ústavách tzv. starých štátov EÚ a netreba ho považovať za čosi anachronického, či nebudaj zavrhnutie hodného. Národný princíp predsa rešpektuje aj medzinárodné právo. Veď napríklad Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach vo svojom článku 1 výslovne ustanovuje, že: **„Všetky národy majú právo na sebaurčenie. Na základe tohto práva slobodne určujú svoj politický štatút a slobodne uskutočňujú svoj hospodársky, sociálny a kultúrny vývoj.“** Domnievam sa, že ako národný tak aj občiansky princíp v každej spoločnosti existujú a pôsobia bez ohľadu na to, či a ako sú zakotvené v základoch zákona štátu a ako ho prezentujú straníckí ideológovia. Tieto princípy pôsobia objektívne, v závislosti od konkrétneho stupňa historického vývoja a od konkrétnej politickej situácie, pri-

čom raz dominuje národný a raz občiansky princíp. Národný a občiansky princíp nemusia nevyhnutne pôsobiť antagonisticky ale môžu sa vzájomne dopĺňať. Dôkazom sú práve ústavy väčšiny vyššie uvedených európskych štátov. ***Je načas aj u nás verejne a oficiálne hovoriť o politickom národe (slovenskom), ktorého jednotným komunikačným nástrojom je štátny jazyk (slovenčina).*** Takýto pohľad je napokon veľmi blízky chápaniu pojmu „národ“ vo viacerých západných štátoch. Je však v záujme zachovania genofondu ľudstva a jeho a kultúrneho bohatstva, aby existovala mnohosť národov a skupín národov. Umelé vytváranie amorfmnej masy, akýchsi neidentifikovateľných „Európanov“ je scestné. Som presvedčený, že my nemáme dôvod hanbiť sa za to čo sme a popierať svoju identitu, prípadne dovoliť to iným – obzvlášť preto, lebo náš národ skutočne patrí medzi najstaršie autochtónne európske národy. ***Slovenský politický národ však už reálne existuje*** (pretože existuje slovenský štát) a ak to príde na program, nedajme sa zviať demagógiou svetoobčanov či protislovensky naladených neSlovákov so slovenským domicilom a vyriešme vec s chladnou hlavou a s pocitom zodpovednosti voči sebe a voči našim potomkom tak, ako je obvyklé vo väčšine vyspelých európskych štátov.

JUDr. Milan Janičina,
predseda Panslovanskej únie

4.

Ak sa politici stavajú do role historikov, heraldikov, či odborníkov na všetko, je zle. Obrazoborectvo (vrátane odstraňovania sôch) bolo prejavom barbarstva, či sa už prejavilo v ranno-stredovekej Byzancii, alebo na Slovensku 21. storočia. Svätopluk je symbol slovenskej štátnosti, čo kole oči tým, ktorým nevidia sochy turulov, či pripravovaná socha T. G. Masaryka na Vajanského nábreží. Ak si vážne súvislosti neuvedomujú najvyššie postavení verejní činitelia, tak potom nech Boh ochraňuje Slovensko. Socha Svätopluka v Bratislave má čo hľadať – to vie každý, v histórii aspoň priemerne poučený, Slovák. Na túto tému poslal svoj príspevok Ing. Marián Tkáč.

Socha kráľa Svätopluka je na správnom mieste
(Príspevok do Stálej konferencie Panslovanskej únie)

21. júla 2010.

Podľa Wikipédie Svätopluk (? - 894) bol najprv kniežaťom Nitrianskeho kniežatstva a Rastislavovým spoluvládcom, od roku 871 – 894 tretím a najvýznamnejším panovníkom Veľkej Moravy, na ktorej žili moravskí a nitrianski Sloveni, naši predkovia, teda starí Slováci. Pochádzal z dynastie Mojmírovcov, bol synovcom kniežaťa Rastislava, ktorý pochádzal z územia dnešného Slovenska. V roku 870 stal sa krstným otcom Arnulfovho syna, ktorý dostal meno Zventibold a neskôr bol vládcom

Lotrinska – s touto udalosťou sa preto spája lotrinský erb s dvojramenným krížom.

Svätopluk musel odraziť viacero franských útokov, z ktorých sa mnohé udiali v blízkosti Bratislavy, iba v jednom z troch sídel z tých čias, ktorých mená sa zachovali v dobových dokumentoch. Nemáme dôvod pochybovať o tom, či bol alebo nebol na bratislavskom hradnom kopci. Po roku 874 začal Svätopluk k Veľkej Morave pripájať rozsiahle územia – Vislansko, Sliezsko, Panóniu – územie dnešného Maďarska (881 – 884), Čechy a Lužice.

Svätopluk reorganizoval veľkomoravskú spoločnosť, ako aj vojsko. Jeho model potom neskôr použili aj štáty Čechy, Poľsko a Uhorsko, práve ich veľkomoravské korene spájali tieto štáty po celý stredovek. V roku 880 vyhlásil pápež Veľkú Moravu za léno Svätej stolice, čo znamenalo, že ríša bola postavená na roveň s Východofranskou ríšou. Samotný Svätopluk sa tým stal de jure kráľom, (hoci ho občas aj predtým označovali ako „rex“).

Tieto fakty neprekážajú nepriateľom Slovenska, aby Svätopluka a jeho sochu na Bratislavskom hrade dehonestovali, kriminalizovali a snažili sa o jej odstránenie.

Priatelia, treba odložiť strach i nevôľu konať a verejne vystúpiť. Je totiž celkom evidentné, že tu nejde o umelecké kvality, minulosť či prítomnosť autora alebo iné

„novo nachádzané“ a donekonečna omieľané pseudoargumenty, ale jednoducho o to, napadnúť a odstrániť symbol, ktorý vyvolal nenávisť a škripanie zubov. Lebo chce byť slovenský a kresťanský, navyše vďaka vhodne zvolenej pasáži z listu pápeža Jána VIII. s jasne rímskou väzbou.

To sú piliere našej identity, ktorú tu chce ktosi zničiť. Zaiste, postavenie sochy niektorej historickej osobnosti nie je svätorečenie a ona naďalej zostáva predmetom historických štúdií, rovnako ako možno diskutovať aj o umeleckej kvalite, o tom, ako je stvárnená postava koňa alebo svätoplukova tvár. O vecné argumenty alebo umelecký vkus tu však evidentne vôbec nejde. Keby šlo o umelecké hodnoty a vecné výpovede, tak by bolo veľa dôvodov najprv poodstraňovať všetky tie nezmyselné, umelecky podpriemerné až stokové a tematicky banálne „diela“, ktoré „zdobia“ ulice bratislavského Starého mesta. Pravda, na rozdiel od Svätopluka majú v očiach nepriateľov hradnej sochy veľkú výhodu, ktorá im dáva legitimitu: sú všetko iné, než slovenské, ba niekedy priam protislovenské. Jediným a ústredným motívom je tu nenávisť.

Ing. Marián Tkáč

5.

Je krátko po voľbách a už sa začína s prvou ideologickou previerkou, čo napokon na Slovensku nie je nič nové. Objektom previerky má byť svätoplukova socha na bratislavskom hrade. Ak by nešlo o znevažovanie symbolu slovenskej štátnosti, mohlo by to celé byť chápané ako sranda.

Ak by hlúpost' kvitla ...
(Príspevok do stálej konferencie)
23. júl 2010

K iniciatíve pána Sulíka na komisionálne posúdenie kvality svätoplukovej sochy, z hľadiska historického, umeleckého, ideologicko-politického (a tuším, že aj z triedneho), by som chcel poukázať na niekoľko skutočností.

1. Predsedníčkou komisie má byť vraj pani Marína Zavačková, ktorá je, podľa jej vlastného vyjadrenia, špecialistkou na moderné dejiny – Svätopluk však žil v rannom stredoveku. Akáže je tu teda záruka odbornosti? Možno nám však slávna komisia vysvetlí aký bol svätoplukov postoj k holokaustu, či k okupácii Česko-Slovenska v roku 1968.
2. Slovenský dvojkríž nie fašistickým symbolom. Symbolom fašizmu bolo fascio to jest sekera trčiacia zo zväzku prútov. Symbolom nemeckého národného so-

cializmu bola štylizovaná svastika, čo však (pôvodne) je vyše 10.000 rokov starý symbol známy v mnohých náboženstvách Afriky, Indie, Tibetu Japonska a tiež severnej Európy. Štylizovaný dvojramenný kríž, v podobe v akej je zobrazený na svätoplukovom štíte (známy tiež ako Lotrinský kríž), používalo tiež francúzske hnutie odporu (na čele s generálom de Gaullom), ktoré bojovalo proti nemeckej okupácii a kolaboráčnej francúzskej vláde v rokoch druhej svetovej vojny a ktoré v žiadnom prípade nemožno podozrievať zo sympatií s fašizmom, či nacizmom. Len hlupek, alebo protislovensky nadržený záškodník môže symbolizovaný dvojkríž na svätoplukovom štíte považovať za symbol Hlinkovej gardy. Položme si však otázku aj takto – nejde tu náhodou o trestné znevažovanie symbolu Slovenskej republiky?

3. Ak sa začne s preverovaním sochy kráľa Svätopluka, nemali by byť preverené aj iné sochy, a to menovite socha kráľa Štefana I. v Komárne, socha kráľa Štefana I. v Tvrdošovciach, socha tzv. szent István Király vo Veľkých Kapušanoch (ktorá vyzerá, akoby bola ukradnutá z africkej džungle, kde pôvodne slúžila ako náboženský idol kmeňa trpaslíkov Bambuti v rovníkovom Kongu), socha Štefana I. v Dunajskej Strede tiež so zdôraznením faktu či sa dotýčaný vyskytoval za života v danej lokalite? Takisto by bolo vhodné na overiť oprávnenosť a spodobnenie sochy sv. Alžbety Bratislavskej, Durínskej či Uhorskej na bratislavskom hrade, pri ktorej je rovno napísané, že

ju ako štvorročnú vydali z Bratislavy do Durínska, ergo dotyčná v Bratislave maximálne tak cikala do nočníka. Rád by som vedel, či obdobná činnosť u osôb neslovenského pôvodu je na Slovensku hodná pomníkovej oslavy. Možno by tiež stálo za to preveriť, či maľba v tympanóne Kultúrneho (predtým Katolíckeho) domu od D. Jurkoviča z r. 1910 v Skalici je tiež celkom kóšer, pretože zobrazuje motív, ako Štefan I. žehná Slovensku (od Mikoláša Aleša) a je tam jedna postava mladíka (samozrejme napriek názvu maľby nejde o mladého *starého Slováka*, bože-uchovaj!), ktorý má tiež na štíte dvojkríž.

Takže priatelia, ak by hlúposť kvitla na bratislavskom parlamente by sa už objavili prvé puky.

JUDr. Milan Janičina
predseda Panslovanskej únie

6.

Šéfom poradcov slovenskej premiérky sa stal človek, ktorý kvôli nej vystúpil z Františkánskeho rádu. Ako sa však hovorí: „Proti gustu žiaden dišputát.“. O tomto je príspevok Stanislava Pavlička.

Tak už to tu máme - J. K. B.

28. júl 2010

Večer 13.7.2010 v správach Slovenského rozhlasu odznelo to, čo som po spovedi u Františkánov predpokladal, J.K. Balász odchádza z Rádu františkánov a takisto z kňazskej služby. Vôbec ma to neprekvapuje. Asi tam celé roky bol len ako výsadkár. Tak sa tam totiž celý čas po „zamatovom“ prevrate správal. Stačí si vypočuť jeho „korektné“ politické názory i reakcie na poslucháčske otázky v relácii rádia Lumen „Vyhňa“ dňa 18.12.2009 na tému **Kauza Františkáni** (pozri <http://www.lumen.sk/live-detail.php?id=60&m=12&r=2009>) a v Slovenskom rozhlase v relácii Kontakty 28. júna 2010 o 20,05 hod. pod názvom Vplyv cirkvi na politiku na Slovensku (pozri <http://www.rozhlas.sk/inetportal/web/index.php?lang=1&stationID=0&page=showRelacia&id=179&stationID=1>). Pätnásteho júla 2010 som však zistil, že túto reláciu Slovenský rozhlas už stiahol z audio archívu!!!

Kresťania, otvárajte oči a najmä uši! Tieto relácie si treba vypočuť celé, aj keď na to treba dobré pevné nervy a vytrvalosť! Tu nájdete kľúč k jeho ostatnému, nevedno či poslednému rozhodnutiu.

Aktuálne J.K. Balász sa má stať šéfom interných poradcov slovenskej premiérky na úrade vlády. Teraz vychádza najavo, že už predtým radil Dzurindovi a bol rodinným priateľom Radičovcom a Ivete robil dokonca poradcu a stal po jej boku v prezidentskej kampani (biskupi pritom mali k jej kandidatúre odmietavý postoj!). Asi jej radil pri oslovovaní voličov, ako vyjsť v ústrety homosexuálom pri registrovaných partnerstvách a ako majú naše slovenské ženy slobodne prerušovať tehotenstvo (tento jazykový skvost už zaviedli komunisti a teraz v tom pokračujú ich súkmeňovci v EÚ). M. Dzurindovi v r.1999 asi radil ako povoliť prelety „spojeneckým“, že vraj „zásobovacím“ lietadlám NATO cez naše hranice, čím bola bezprostredne ohrozená aj slovenská menšina vo Vojvodine. **Tiež som nevidel, nepočul ani nečítal**, že by protestoval proti arogantnému správaniu veľvyslanca USA na Slovensku, keď päšťou búchal po stole, aby slovenská vláda ad hoc povolila prelety USA nad Slovenskom.

Toto „zásobovanie“ sa asi „omylom“ zmenilo na bombardovanie našich bratov Srbov bombami obohatenými ochudobneným uránom. Asi museli pykať za to, že v minulosti našu Európu i našu vlasť statočne bránili niekoľko storočí pred krvilačnými Osmanmi (Islam) a tiež, že nás neprišli „oslobodzovať“ v r. 1968 v rámci spojeneckých vojsk Varšavskej zmluvy a tiež, že ich Nemci neporazili v 2. svetovej vojne. Aj v r. 2001, po 11. septembri asi radil Dzurindovcom ako sa pridať na stranu amerických „spojencov“, aby potrestali Iračanov za to, že vraj ohrozujú svet a nás v ňom zbraňami hromadného ničenia. Tieto zbrane sa v Iraku nikdy nenašli. Výsledok napadnutia Iraku je 655 000 až 800 000 mŕtvych Iračanov! Nemá to znaky genocídy?

Podotýkam, že USA nemali mandát OSN na okupáciu Iraku! Mimochodom, katastrofálne doplatilo na to 800 000 irackých kresťanov (z 1,4 mil. pri sčítaní v r.1987), ktorí v rokoch 2003 –

2004 ušli z krajiny pred útokmi islamistov, ktorí ich obviňovali z kolaborácie so spojencami na základe spoločnej viery!/? Na základe toho začala aj bombová kampaň proti kresťanským kosťolom. Za obdobie 7 rokov bolo v krajine usmrtených asi 2-tisíc kresťanov pri rôznych vlnách násilia. Predtým však mali títo kresťania vytvorené dôstojné podmienky na vyznávanie svojej viery. V irackej vláde mali, pokiaľ je známe aj podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí (Tarik Aziz).

V tom aktuálnom čase som *nevidel, nečítal ani nepočul* od J. K. Balásza žiaden protest proti bombardovaniu Srbska. *Nevidel, nečítal ani nepočul* som od J. K. Balásza žiaden protest proti neodôvodnenému bombardovaniu Iraku, keď pritom nebolo preukázané, že vlastnil zbrane hromadného ničenia. A do tretice *nevidel, nečítal a nepočul* som od J. K. Balásza žiaden protest proti agresívnej vojne aliancie NATO pod velením USA v Afganistane.

Hlavne, že hrdina J.K. Balász kritizuje z pomerov dnešnej (teraz už asi minulej) teplej fary či kláštora, prezidenta 1. SR dr. Jozefa Tisa, že sa nepostavil proti Hitlerovi v čase vojny, najmä keď vedúci predstavitelia „demokrati“ Anglicka, Francúzska i USA mu dali zelenú - podlo a surovo odovzdali - zradili ČSR (Mnichovský diktát). A navyše keď prezident ČSR Beneš zdupkal do teplého exilu do Anglicka bez akéhokoľvek odporu. Hlavne, že ten po vojne, v mieri odovzdal bez mihnutia okom „obnovenú“ ČSR boľševikom! Podľa neho (JKB) je však J. Tiso vojnový zločinec! Nikdy sa to nepreukázalo! Napriek niektorým chybám J. Tiso urobil, čo mohol v danej ťažkej chvíli. Doteraz som však nepočul od jeho kritikov ako by to oni vyriešili lepšie, v tomto prípade to platí aj na J.K. Balásza.

Tento v danej dobe už bývalý františkán či katolícky kňaz, kritizuje okrem prijatia predošlých demokraticky zvolených vládných predstaviteľov slovenskej vlády (Mečiara, Fica) kardinálom J.CH. Korcom na biskupstve v Nitre, aj za tému „Výhrady vo svedomí“ katolícku cirkev, najmä arcibiskupa Sokola, biskupa Tondru i ďalších za to, že vraj tlmočila po Ficovom nástupe k moci: že túto tému nebude otvárať a že o nej nebude hovoriť. Toto mu slúži na to aby bránil terajšiu vládu za to, že sa téma nedostala do programových téz vlády. Je vraj dosť dôvodov súhlasiť s tým, že táto téma sa nedostala do programových téz. Ak to platilo za Fica, nech to platí aj dnes!

Toto teda je úžasná paralela! Hlavne, že v dvoch Dzurindových vládach sedeli vraj dve kresťanské strany (aj v názve to mali a majú aj teraz!) a tie neboli schopné prijať takýto zákon počas 8-mich rokov! M. Dzurindovi vtedy dokonca radil J. K. Balász v oblasti cirkvi! Ale na podivenie J.K. Balász by chcel, aby socialistická vláda (resp. strana SMER) takýto zákon prijala! Cirkev v danej chvíli viac nemohla dosiahnuť aj keď by si to bola želala. Naopak okrem zanedbateľných prípadov vláda R. Fica rešpektovala autoritu katolíckej cirkvi, lebo si bola vedomá, že tá má za sebou väčšinu národa. Veď porovnajme napr. socialistickú vládu José Luis Rodríguez Zapatera v silne katolíckom Španielsku (už to platí aj v Portugalsku a ďalšie liberálne štáty ani nespomínam), ktorá napriek silným protestom prijala niekoľko antikresťanských zákonov, napr. registrované partnerstvá homosexuálov (16.7.2010 uviedli médiá, že takýto zákon dokonca s možnosťou adopcie detí bol prijatý v Argentíne, napriek mohutným protestom). Naopak, R. Fico odvážne prehlásil na iniciatívy rôznych „inakostí“, že homosexuálne partnerstvá sú na x-tisícim poradí dôležitosti! To bolo určite nestráviteľné aj pre tzv. európske voľnomyšlienkarské elity. Dokonca si spomínam, že za Fica prijal slovenský parlament uznesenie za právo každej členskej krajiny

EÚ používať kresťanské symboly v školách a verejnoprávnych ustanovizniach, napriek opačnému verdiktu Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu vo vzťahu k Taliansku! To si vôbec neviem predstaviť, aby také niečo prijal terajší parlament.

Na margo tohto problému stačí konštatovať, že nebol veľmi ťažký problém dnešným vládnym koalíčným partnerom (hlavne SaS), súhlasiť s vypustením predvolebných sľubov homosexuálom a užívateľom drog v programovom vyhlásení novej vlády, veď oni dobre vedia (smejú sa, až sa môžu z toho popukať), že prednosť už majú zákony prijímané v slobodomurárskej EÚ. Takže raz príde pokyn komisárov z EÚ a naša vláda to pokorne a poslušne prijme! Nebude potrebovať súhlas KDH! Hlavne, že k pokynu na prijatie zákona o Výhrade vo svedomí nikdy nepríde a to veľmi dobre vie aj bývalý eurokomisár J. Figeľ. Promptne, v tomto čase prichádza už výzva od rakúskej europoslankyne Ulrike Lunacek za Stranu zelených (áno to je tá, ktorá bola podporiť nevydarený Pride pochod homosexuálov v Bratislave), na uznanie Kosova ako samostatného štátu zo strany Slovenska! Máme sa na čo tešiť! Ozaj, verejným tajomstvom je, že údajne všetci eurokomisári musia byť slobodomurári, mohol nim nebyť aj Ján Figeľ???

Jednoducho J. K. Balász svoju murínsku úlohu v radoch katolíckej cirkvi už splnil a pritom sa veľmi unavil. Teraz však už prichádza medzi svojich asi relaxovať – bude bez námahy len radiť a hneď ako hlavný radca! Kritizoval cirkev, že bola ticho pri potieraní hodnôt, len neviem prečo som ho **teda nevidel, nečítal, nepočul** zdvihnúť hlas proti Pride pochodu v Bratislave 22.5.2010 za uzákonenie registrácie homosexuálnych partnerstiev (manželstiev). Toto je asi pre neho jedná z tých hodnôt. Teraz môže písať svoje múdre a pokrokové články do voľnomyšlien-karských antikresťanských plátok ako je SME i Týždeň bez

toho, žeby ho mohla katolícka cirkev nejako napomínať či poštíhovať. V rámci oddychu od cirkvi bude slúžiť voľnomyšlienkarom i liberálom, ktorí sú úhlavnými nepriateľmi kresťanstva a hlavne katolíckej cirkvi. Hovorí (v spomínanej relácii na Lume-ne), že bulvár je potrebný v spoločnosti. A, prosím, ale pre koho? To veriaci alebo praktizujúci kňaz potrebuje stoku? To mu nestačilo, čo urobila stoka z jeho františkánskym radom? Doteraz som nepochopil a asi ani nepochopím čím ho oslovil sv. František z Assisi, že vstúpil dobrovoľne do tohto Rádu a bol dokonca jeho predstaveným, keď sa cítil pri tejto činnosti spútaným. Sv. František sa pri takýchto výlevoch musí obracať v hrobe.

Teraz konečne je už slobodný (kto vie či nie aj murár?) Na priame otázky poslucháčov v hore uvedených reláciách či je slobodomurár nikdy neodpovedal. Raz sa vyjadril na podobnú otázku

F. Mikloško, že slobodný je a murovať vie tiež. Múdra to odpoveď pre lúštitel'ov krížoviek. Kto len vie, koľko takých slobodných murárov - výsadkárov v katolíckej cirkvi zostalo. Bojím sa, že dost!

Po tom všetkom ako J.K. Balász poobviňoval katolícku cirkev spolu s jej hierarchiou sa veľmi, veľmi čudujem slovám hovorca KBS Jozefa Kováčika „*Vyjadrujeme ľútosť nad krokom kňaza, ktorý opúšťa svoju kňazskú službu. Kňazská služba nie je zamestnaním, je to povolanie od Boha, práve o to je to bolestnejšie.*“. Tým, že prechádza tento bývalý kňaz – rehoľník do doslova nepriateľského liberálneho tábora, KBS by mala byť rada, že sa ho aspoň takto zbavila, keď už nenašla toľko sily a sama ho predtým neexkomunikovala z kňazstva a katolíckej cirkvi!

Aby bolo jasné, nie som anonym. Bol som vždy, som a budem kresťan - katolík, patriot a otec rodiny. Nikdy som nebol komu-

nistom, otec bol väznený komunistami za nevstúpenie do komunistických družstiev, čo našu rodinu bolestne sprevádzalo celý život. V r. 1989 som s nádejou chodil štrngat' na SNP s kľúčmi proti minulému režimu, o pár dni som vedel, že je to obyčajný podvod – prevrat. Bol som proti tomu čo nastalo i proti tomu čo je teraz. Ako povedal Werich a možno aj iní: „*Všetko je jinak*“. Nie je to nič spravodlivé pre bežného normálneho človeka, a vôbec už nie pre kresťana. Bol som pri zrode KDK- klubov, brat, jeden z prvých z nútenej emigrácie pomáhal KDH dovozom tlačiarenskej techniky pokiaľ mu nebolo povedané (pamätný ustanovujúci snem v Nitre), že zahraniční Slováci nech sa nestarajú do vecí na Slovensku! Nikdy som nevolil komunistov, Fica, Mečiara ani modré či červené zlepenca. Mal som vždy dobre otvorené oči i uši. Napokon ako katolík nemám momentálne koho voliť, kresťanská strana a už vôbec nie katolícka, neexistuje!!!. Snád' sa toho ešte dožijem. Som len obyčajný onkologický pacient, jeden z mnohých, ale s dost' silnou vierou a vôľou bojovať proti nespravodlivosti a klamstvu, ktoré to zdanlivo má vo svete momentálne navrch! Vždy máme pre koho a prečo žiť, preto zdvihnite hlavy! Ak to zvládneme, potom máme právo aj čestne zomrieť, Boh nás určite prijme. Boh prijíma aj naše modlitby najmä keď sme bezmocní a bezvládni, ale nespoliehajte sa len na ne. Pokiaľ máme ruky, nohy, oči, sluch, hmat i čuch a zdravý sedliacky rozum ten Boh chce od nás, aby sme čestne a nebojáčne bojovali (nie zbraňami) a tak svedčili o jeho dobre a láske k nám. Nakoniec však aj teraz platí pre nás to osvedčené: „Pomôž si človeče, aj Pán Boh Ti pomôže!“ Nepoddajme sa!

Ako som spomenul na začiatku, bol som na sv. spovedi. Pevne verím, že Duch svätý mi dal dostatok sily, aby som nikomu neublížil.

Stanislav Pavličko

7.

Idea Svätoplukovej koruny je nielen historickým, ale aj filozofickým argumentom slovenskej štátnosti. Tí, čo si slovenskú samostatnosť nikdy neželali, ľudia bez koreňov, čo sami seba nazývajú kozmopolitmi, neSlováci so slovenským domicilom nenávidiaci všetko slovenské a ďalší „slušní ľudia“ so svojou sebastrednou a limitovanou „toleranciou“ Svätopluka znevažovali, znevažujú a vždy budú znevažovať. Práve preto, lebo vedia, že tento panovník je symbolom a jeho Veľká Morava je základom slovenskej štátnosti. Tejto téme je venovaný príspevok Jána Liteckého-Švedu.

Idea Svätoplukovej koruny

(Príspevok do Stálej konferencie Panslovanskej únie)

30. júl 2010

Momentálne tu máme plné noviny názorov na svätoplukovú sochu. Pôvodne som chcel napísať, že „prebieha diskusia“. No to by som sa riadne sekol. Diskutovať je samozrejme vždy osožné, a aj tu by bolo o čom. A veru aj o soche. Žiaľ, to, čo sa na nás valí z masmédií našej neokominterny, nie je nijaká diskusia. Sú to len neartikulované výkriky nenávisť, premiešané nestrávenou žľou, vyvierajúcou ako z nedobre utesneného kanála. Ako stručne napísal Edmund Burke: „**Nad určitými hlúposťami zostáva rozum stáť a mlčia všetky argumenty, už sa nedajú ani zosmiešniť a nevyvolávajú nič, len znechutenie.**“ Všetky tie zlátaniny, aj so svojou patafyzic-

kou logikou svedčia len o tom, že bývalí páni nenaučili svojich sluhov nič, okrem neuveriteľnej sebanenávisti a zosmiešňovania samých seba. Ved' iné ani nechceli. A už vôbec im neukázali, ako sa kultivovane vyjadrovať, či nebodaj, používať relevantné argumenty. Stačí jeden nezmyselný výkrik a luza sa vo vzniknutej panike dokonca snaživo sama ušliape. Veru, ťažko diskutovať s večne včerajšími. Aj v demokracii by mohla diskusia prebiehať – ak už aj nie vždy len medzi seberovnými – tak aspoň na nejakej minimálnej úrovni. Pod určitú latku sa jednoducho ísť nedá, ak človek nechce stratiť úctu sám pred sebou. Pri Burkovi sa zastavím ešte raz a pripomeniem jeho vetu o revolucionároch, ktorí vo svojej pesničke nemajú viac tónov ako kukučka, akurát že ich hlas neznie tak hebko, ale drsne a zlovestne. Toto presne platí aj na mentálnych sluhov cudzích pánov, aj s ich jednoduchými pravdami, ktoré, podobne ako kukučkin spev, sa dajú zhrnúť do dvoch paragrafov:

1. pán má vždy pravdu
2. ak už pán nie je, aj tak má pravdu.

Preto namiesto „diskusie“ som radšej vybral pár viet z článku Štefana Polakoviča *„Idea Svätoplukovskej ko-runy“*, ktorý bol uverejnený v Slovenských pohľadoch č. 6-7/1940. Stačí porovnať duchovnú noblesu, inteligenciu, argumenty tohto európskeho vzdelanca s tým, čo sa na nás neustále valí zo všetkých strán dnes. Zároveň verím,

že ako jasný obraz pred našim zrakom vystúpi, prečo vlastne toľká nenávisť ...

„Dynamizmus prítomnosti, ak sa nemá rozplynúť v mračno dymu, ktorý vzniká pálením slamy, musí mať svoje pevné úzadie, z ktorého vyplýva a o ktoré sa opiera. (...) K prirodzenoprávnym nárokom na vlastný štát naším nám pripojiť i historickoprávne zdôvodnenie a ukázať cudzine, že slovenský štát 20. storočia nie je historicky neodôvodnené novum, ale iba spravodlivým obnovením starého a slávneho slovenského štátu z 9. storočia. Slovenský štát budujeme na tradícii štátnopolitickej a kresťanskej. Tradíciu štátnopolitickú predstavuje Svätoplukovo kráľovstvo, kým tradíciu kresťanskú obsahuje cyrilometodská idea.(...) Je v ľudskej prirodzenosti, že človek chce mať všetko rezumované, pokiaľ možno, v nejakom hesle a je v ľudskej prirodzenosti i to, že potrebuje čím vyššiu psychologickú métu, ktorá znamená vrchol aspirácií.(...) Týmto symbolizovaním nedopúšťame sa nijakej historickej chyby. Abstrahentibus non est mendacium.(...) Svätoplukovská idea je prístupne a jasne formulovanou odpoveďou na ničím nepodložené nároky susedných korún na slovenskú zem. I jednoduchý človek bude vedieť ľahko postaviť proti svätoštefanskej alebo svätováclavskej korune Svätoplukovskú korunu slovenskú.(...) Odo dneška formulujeme skráteno svoju štátnosť ako štátnosť Svätoplukovskej koruny, ktorú delí priepasť od štátnosti svätoštefanskej a svätováclavskej.(...) Svätoplukovská koruna má sýtiť

slovenské spoločenstvo vernosťou k vlastnej nezávislej štátnosti, ktorú si musí náš národ udržať ako jediný spoľahlivý prostriedok svojho duchovného vzrastu, ktorý je cieľom národa.(...) Podobne ako Maďari nezriekli sa kniežat'a Gejzu, keď symbolizovali svoju štátnosť organizátorom maďarského štátu sv. Štefanom, ani my nedarujeme nikomu začiatok svojich dejín, ktorý je znamenáný navždy postavením kostolíka na nitrianskom hrade, a preto budeme o tomto fakte stále dôraznejšie hovoriť, aby súčasné generácie mali až do podvedomia vtlačenú nezmazateľnú istotu, že sme najstarším národom v strednej Európe. Pribina je začiatkom našich svetlých dejín 9. storočia, Svätopluk je ich prirodzeným vyvrcholením. Pribinovo kniežatstvo je náznak rozmachu, Svätoplukovo kráľovstvo je dozreté ovocie slovenskej štátnickej budovateľskosti.(...) Na tejto pôde slovenský človek pracoval. Slobodný či pokorený preorával ju a zvlažoval svojím znojom a tak bol pripútaný k nej putom práce.(...) Zem Svätoplukovskej koruny náleží nášmu národu i právom práce.(...) Na tejto pôde slovenský človek tvoril. Tu vyčaril najkrajšie ľudové piesne sveta, ktoré sa sladko spievajú iba v objatí dolín a hôr, rovín a vrchov slovenských, kde vznikly.(...) Preto táto zem Svätoplukovská patrí nášmu národu i právom kultúrnej tvorby, lebo slovenský národ ju priozdobil kultúrnou šatou.(...) Táto zem bola miestom utrpenia nášho národa, a preto ju tým viac milujeme.(...) Dnes naším cieľom nie je výboj na cudzie územia, ale duchovné vypätie k práci za utvorenie vysokej kultúry.(...)

Slovenský národ je spoločenstvo dávnych generácií svätoplukovských, stredovekých a novovekých, živých generácií súčasných a nenarodených generácií budúcich, ktoré všetky spája zem, reč, a najväčšmi kultúra, utvorená na tejto pôde s pomocou slovenskej reči. Tento slovenský národ ani na chvíľu neprestal jestvovať, ako si to namýšľajú neprajníci nášho národa, lebo dejiny, i keď skromne, predsa dostatočne svedčia o jeho perpetuovanom živote.(...) Ponajprv kresťanstvo ako verný vykladač prirodzeného práva nechvejne sa zastáva prirodzeného práva národov na slobodu. A svätoštefanská idea je namierená práve proti tomuto právu národov. Conclusio patet. Právo na slobodu uzaviera v sebe právo na zem, na život a na tvorbu kultúry.(...) V svojej podstate svätoštefanská idea je pilierom mad'arského imperializmu, a nie kresťanstva.(...) Pre nás Slovákov idea svätováclavská jestvuje iba natoľko, nakoľko je štátnou ideou českého národa. Počas krátkeho súžitia poznali sme príliš citeľne, že i táto myšlienka je nesúrodá s národným duchom slovenským a že slovenský národ môže nájsť úplný rozvoj len pod záštitou Svätoplukovskej idey, ktorá jediná je dostatočnou zárukou mocného duchovného vývinu slovenského národa. Ctíme si tradíciu iných, ale budujeme na tradícii vlastnej pre svojskú prítomnosť a budúcnosť.(...) Vernosťou tejto Svätoplukovskej idej národ náš získava medzinárodne, lebo z národa v cudzine neznámeho stáva sa spolučiniteľ v geopolitickom rozpoložení síl v stredoeuropskom priestore. Získava mravne, lebo

z národa otrockého a iným posluhujúceho stal sa národ úplne slobodný, ktorý sa nehatene rozvíja na pôde, zdedenej po otcoch. Získava kultúrne, lebo z národa, ktorý znemožňovali kultúrne, stal sa národ, ktorý má vo svojich rukách všetky možnosti kultúrneho vývinu. Záleží len na ňom, aby ich úplne upotrebil. Získava i hospodársky, lebo najlepšie výt'ažky zeme neodchádzajú už poza Dunaj ani poza Moravu, ale ostávajú doma ako nám výlučne posluhujúca sila.“.

Ján Litecký-Šveda

8.

Neokrôchanosť predsedu slovenského parlamentu vzbudzuje veľké znechutenie. Do Stálej konferencie sme dostali niekoľko príspevkov. Tu je príspevok Jozefa Siváka, člena Predsedníctva Panslovanskej únie.

Koho poburujú sulíkovo správanie

30. júl 2010

Denník *Sme* (z 28.7. 2010) je zhrozený správaním svojho favorita R. Sulíka, (12%-ného) novopečeného predsedu NR SR: na obed so západnými veľvyslancami prišiel oblečený „ako na futbal“. Ako keby Slovensko „bola banánová republika“. Zaujalo ma práve toto prirovnanie k banánovej republike. Nie je to náhodou naozaj tak? Koľko je na vysoko spriemyslenom Slovensku podnikov a bánk v slovenských rukách? Z veľkých podnikov ani jeden, čo platí aj o bankách. Ostávajú malé a stredné podniky a aj to nie všetky. Nech nás nemýli to, že názvy ostali a spolu s nimi aj dobre platené manažmenty aj s výhodami a zlovykmi aké mali predtým: omnoho dôležitejšie, je že zisky sa realizujú mimo Slovenska. Výsledok je ten, ako keby neboli. Rovnako ako nie sú, napríklad v domorodej Afrike kokosov, lukov a šípov.

A predsa je tu ešte niečo. Vďaka novej vláde sa dozvedáme, že ešte máme cargo a letisko, tieto posledné ostrovčeky hospodárskej a štátnej zvrchovanosti. Preč s nimi s celými veď tak to už beží roky! Takto si treba pripomenúť 130. výročie narodenia M. R. Štefánika, po ktorom je bratislavské letisko pomenované. A hlavne žiaden predaj akcií na burze, pravda pri

zachovaní 51%-nej majority štátu. V kapitalistickej Európe má bežný Slovák zákaz vlastníť akcie (aj DIK-om bol len chvíľu), nesmie podporiť žiaden podnik či stavbu a nedajbože na tom zbohatnúť. Zdrpom papiera sa tak stal aj Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktorý sme ratifikovali a ktorým sa malo už dávno argumentovať aj pri záchrane bratislavského PKO!

V takejto krajine sa teda stretli veľvyslanci rakúsky, nemecký a švajčiarsky s manažérom v politike, človekom, ktorý prispel k zmene kurzu smerom, ktorý si priali (ak mu nenapomohli). Oní veľvyslanci by iste boli odišli, keby sa niečo podobné stalo vo zvrchovanej krajine. Vtedy by siahli po výchovnom prostriedku známom ako prázdna stolička. Lenže v krajine, ktorá nie je zvrchovaná, nie je v ich záujme veci naprávať, ale nechať v takom stave v akom sú. Prečo brať našim papalášom ilúziu vlastnej dôležitosti a slobody? A prepáčili mu aj telefonovanie, veď on je taký prostoreký, ako sa o ňom vyjadrila rovnako novopečená predsedníčka vlády. Hlavne, že sa dozvedeli s kým a o čom telefonoval. Je vari niečo ľahšie než odpočúvať mobilný telefón?

Pobúrený môže teda byť len slovenský občan, ba celý národ, ktorého najdôležitejšia štátna inštitúcia sa znevažuje. Hovorí sa, že národy majú také reprezentácie, aké si zaslúžia, čo však neznamená, že ich aj také potrebujú. Prevychovať svoju reprezentáciu môže zas len národ, teda každý z nás, každý aktívny a sebavedomý občan.

Mgr. Jozef Sivák, CSc.,
člen Predsedníctva Panslovenskej únie

9.

Ako sa bude nová vláda správať pri riešení sociálnych otázok? Na túto otázku sa pokúša načrtnúť odpoveď Stanislav Háber.

Oni sú raz takí - sociálni netvori

31. júl 2010

Ako sa má človek rozhodnúť po tohtoročných parlamentných voľbách? Má veriť vlasti, že si poradí s krízou a nájde teda uplatnenie doma? Takéto úvahy sú naivné. Už v predvolebnej kampani bolo jasné, čo sa stane, ak sa k vláde dostane terajšia nová vláda. Bolo to jasné každému.

Slovensko už malo skúsenosť s každou politickou garnitúrou. Voliči teda mali na základe čoho vyberať. Bolo im od počiatku známe, čo sa stane, ak opäť zostaví vládu SDKÚ. Strana postavená Mikulášom Dzurindom a Ivanom Miklošom. Osem rokov, kedy boli pri vláde v rokoch 1998 až 2006 bolo dostatočných na poučenie.

Na počudovanie sa však zrazu divia aj známi politológovia, ktorí horekujú nad výroky nového ministra práce, sociálnych vecí a rodiny. Jozefa Mihála zo SaS prirovnávajú k sociálnemu netvorovi Ľudovítovi Kaníkovi. Mihál si totiž dovoľil uvažovať nad tým, ako ľudia môžu vyžiť zo 400 eurových platov?

Pánovi ministrom takýto príjem stačí na deň, najviac na dva. Odporúča preto ľuďom, aby si hľadali prácu v zahraničí, ak jej nemajú dosť doma. Namiesto toho, aby minister práce hľadal nástroje na väčšiu domácu zamestnanosť, ľudia vyzývajú opustiť svoju domovinu. A vraj je to od neho cynické.

Kto čakal niečo iné? Ved' po roku 1998 bolo niekoľko vln vystaňovania zo Slovenska. A časy sa jednoducho opakujú, ak k moci príde tí, čo ich iniciovali kedysi. Je čudné, ak opäť vo vláde ovládanej Dzurindom a Miklošom sa objavil minister práce, ktorý má slabé sociálne cítenie? Ved' premiérkou je bývalá Kanikova poradkyňa...

Je to teda logické. V súlade s dnešnou dobou. Čomu sa to vlastne ľudia a politológovia čudujú? Nemali by takí politológovia vrátiť náhodou diplomy? Ved' to mali očakávať. Malo im to byť jasné, že nič nové strany ako SDKÚ, či ich klon SaS nevytvorujú a ľuďom neponúknu.

Politológovia dokonca uvažujú, že ak by ľudia s nízkymi príjmami poslúchli rady Mihála, kto by ďalej na Slovensku pracoval vo verejných službách, akými sú školstvo, či zdravotníctvo? Dokonca slovní politológovia uvažujú nad tým, či by si Mihál takúto radu trúfol dať aj kolegom ministrom z Európskej únie?

A to nehovoriac o jeho predchádzajúcej činnosti, keď radil podnikateľom ako odvádzať minimálne odvody a kľučkovať medzi pokrútenými paragrafmi zákonov. Sám sa dokonca k tomu hrdo v denníku Plus 1 deň hlási, že on platil len najnutnejšie minimum, takmer nič, len 29 eur zdravotných odvodov. Vraj sa tak svojsky vysmieval tomu, ako vyzerajú u nás zákony. Bez začervenania sa priznal, že využíval tzv. legislatívne diery. Mihál sám seba nazval krásnym príkladom toho, ako to u nás zle funguje.

Iste, Mihálove výroky sú odsúdeniahodné. Lenže nič iné nik čakať nemohol. V známej Ezopovej bájke žaba preváža škorpióna na chrbte cez rieku po jeho príslube, že ju nepichne, lebo inak sa obaja utopia. A škorpión ju predsa v strede rieky pichol. Keď mu to žaba vyčítala, že zomrú teraz obaja, iba odvetil: ja som už taký.

Stanislav Háber

10.

Na soche kráľa Svätopluka, „demokratom z povolania“, údajne, najviac vadí štylizovaný dvojkríž. Slovenský znak bol vždy trňom v oku protislovenským šovinistom už v minulom storočí – hlupáci (z radov Slovákov) tí len prikyvovali, prípadne mlčali. Príspevok Jána Liteckého-Švedu triafa do presne čierneho.

Dvojramenný hakenkrajc

2. august 2010

Keď začala naša neokominterná so sériou neartikulovaných výkrikov na tému svätoplukova socha, povedal som si, že je zbytočné vôbec diskutovať na takejto úrovni. Na úrovni, kde jediným „argumentom“ je živočíšna nenávisť. Vytiahla dokonca aj svoj obľúbený kyjak antifašizmu, ktorým voľakedy mali vo zvyku mávať naši najväčší zločinci a v súčasnosti najväčší hlupáci. Bez toho, aby vôbec vedeli, čo ten fašizmus vlastne je. Ale poznáte to: odriekaného chleba najväčší krajec. Že som predsa len chytil pero do ruky, na tom má najväčšiu zásluhu jedna pokroková novinárka, ktorá v Hospodárskych novinách dňa 30.7.2010 medzi rôznymi stanoviskami k soche uviedla aj stanovisko Richarda Marsinu. To bolo tak dokonale zmanipulované, že kto nepozná jeho výrazne kladný postoj k soche na hrade, musel z tohto článku vyčítať – hoci trošku pomotaný, ale predsa len opak. Takže, aby takíto sfanatizovaní lúmeni neurčovali úroveň

našich verejných debát, pokúsim sa uviesť aspoň pár triezvejších viet k téme.

1. Jána Kulicha nepovažujem za veľkého umelca, skôr naopak. (Samozrejme, je to vec názoru. Môžete si o tom prečítať v knihe „Labyrint, hlavou o múr.“) Aj to, že taká významná socha sa robila bez súťaže, je nešťastie. Veď čo by sme od našich komunistov nechceli, že ... Ale – amor fati – kocky boli v tomto čase hodené takto, veď my všetci sme ich nechali vládnúť, tak sa nesťažujme. Treba to demokraticky akceptovať. Aj toto totiž významne vypovedá o našej dobe, tak ako umelecké dielo, a je to hodné zamyslenia. Na druhej strane – Svätopluk na hrade, ozajstnej dominante nielen Bratislavy, ale aj Slovenska, nielen že je v poriadku, povedal by som, že bol najvyšší čas. Ktovie, možno raz sa vystrábime z takýchto infantilných škriepok a prebehne súťaž medzi našimi najlepšími sochármi a táto sa nahradí lepšou... Veď Svätopluk by si to zaslúžil. A súťaže sa pokojne môže zúčastniť aj Ján Kulich, pretože to, čo najviac kole očí, nie je ani tak jeho komunistická minulosť, ale komunistický spôsob získania zákazky, navyše nedopečenej. No kým nie je nový Svätopluk, odstraňovať starého by bola neslýchaná potupa. Nielen pred svetom, ale už sami pred sebou by sme vyzerali ako debili. O čo sa evidentne niekto snaží.
2. Ale keby sme tu mali len námietky, o ktorých sa dá diskutovať, dalo by sa to vydržať. No väčšinu tvoria, žiaľ, také primitívnosti, že je z toho človeku až zle.

Aby sme sa nemuseli brodiť príliš rozsiahlym bahnom, tak vyberiem z nich len jednu, ale asi tú najtypickejšiu, tzv. gardistickú.

1. Určujúci symbol slovenského znaku, dvojkriž, je veľmi jednoduchý grafický tvar. Tri čiarky. Takže jeho štylizácia do starých foriem, či prispôsobenie materiálu, má len veľmi obmedzený počet možných mutácií. Hovoriť tu o dĺžkach, pomeroch, zaobleniach, ..., je dosť od veci. Teraz toľko pretriasaný „gardistický“ znak nebol v dobe I. Slovenskej republiky nijaké nóvum, ako napríklad šípové kríže v Maďarsku, bol to len štylizovaný slovenský znak. Takže, ak chceme, každý slovenský znak môže pripomínať ten gardistický. Jednoducho, tu sa točíme v kruhu. To podľa našich vykladačov politicky korektnej nenávisť už nikdy nemôže byť slovenský znak umiestnený v kruhu? Ale dobre vieme, že tu máme ľudí, ktorých pri akejkoľvek forme slovenského znaku napína. Takže každá, hocijako primitívna zámienka je im dobrá.
2. Ešte lepšie si to vysvetlíme na nemeckom príklade. Hákový križ, hoci to bol starobylý znak, v Nemecku sa prakticky nepoužíval. Začali ho používať až nacisti špeciálne pre seba. To nebola žiadna forma či štylizácia nejakého nemeckého tradičného znaku. Takže ak sa v Európe tento znak, v akejkoľvek forme, spája len s nacistami, je to v poriadku. Na druhej strane, tradičný nemecký znak armády, olemovaný čierny križ, bol rovnako na dvojplošníkoch I. svetovej vojny, na

tankoch, čo tiahli na Moskvu, či teraz na stíhačkách nasadených v Afganistane. Ani jeho štylizácia od seba veľmi neodbieha. Ale žeby tento tradičný križ kvôli tomu, že ho používali aj nacisti, zrušili, tak taká tuposť veru nikoho nenapadne. A antifašistickým kyjakom tam mávajú ešte viac ako u nás. Nuž, ako vidíme, nenávisť nie je dobrý radca.

3. Naša mladá kominterna síce zmenila slovník, dokonca radikálne, no spôsoby im zostali rovnaké. Tí samozrejme netušia, čo je to sloboda umeleckého výrazu. A tak tu máme paradox nad paradoxy: mladí bolševici (teraz sa z taktických dôvodov nazývajú „demokrati“) idú cenzurovať starého bolševika. Ako za starých čias, veď nič iné ani nevedia, pretože ich komunistickí otcovia ich ani nič iné nenaučili.
4. Mimochodom – naša neokominterna nám nepredvädza nič nové, toto sme tu už raz mali. Tí starší si ešte určite pamätajú na prijatie československej ústavy v roku 1960. A to, ako v nej jednoducho zrušili starobylý slovenský znak. Buržoázni nacionalisti, tak ako klérofašisti, už boli vtedy väčšinou popravení, alebo v base, takže skrutku genocídy doťahovali bez väčšieho odporu ďalej. Samozrejme, predchádzala tomu mohutná a nenávisťná kampaň. Hoci som mal vtedy iba 12 rokov, dodnes si ju pamätám. Hlavný tromf českých nacionalistov bol ten, ako je slovenský znak spojený s nechyrovanými zločinnami Slovenského štátu. To Hitler bol šuviks. A to sme počúvali od rána do večera, všetky noviny to mali na prvej strane. Keďže

mi chýba fantázia českých súdruhov, tak sa ani neopýtam, či hádam sme si nemali dať vtedy znak – madagaskarský, napríklad ... Ale myslím si, že ani toto by v tom čase slovenský znak nezachránilo.

5. Aj som chvíľu rozmýšľal, čo poradiť týmto ľuďom, ktorých spaľuje takáto nenávisť ako nejaká posadnutosť. Ved' sú to predsa len moji blížni. Ako prvé mi na um zišiel exorcizmus – vyhánanie zlého ducha. No takíto pokrokoví ľudia by ma určite iba vysmiali, takže zostáva iba jeden moderný prostriedok – aby čím skôr zašli na psychiatriu. Pretože, súdiac podľa súčasného stavu, môže sa to iba zhoršovať.

Ján Litecký-Šveda

11.

Niektorým problémom súčasnej (v skutočnosti) šesťcípej koalície sa venuje príspevok Stanislava Hábera.

Matovičova telenovela počas „uhorkovej“ sezóny

31. júl 2010

Je úplne zrejmé, čo *Obyčajní ľudia* zjavne chcú. Igor Matovič to formuloval jasne: „SaS využilo nás na to, aby sme získali hlasy SaS a tejto koalícii. A v momente, keď bolo treba plniť sľuby, tak sa neplnia.“.

Pre Matoviča je celá situácia okolo Programového vyhlásenia vlády veľmi poučná. Zistil, že ak sa majú plniť sľuby, musí byť zjavne samostatným subjektom. A on predsa chce, aby sa sľuby plnili, aj keď môžeme len hádať, aké v skutočnosti boli? Ved' Richard Sulík naozaj ľutuje, že ich na kandidátku strany bral, ale ich hlasy sa mu celkom šikovne šikli. A tak na pokračovanie občania so zatajeným dychom sledujú telenovelu s názvom *Obyčajní ľudia*.

Jej hlavný hrdina poslanec Matovič vyhlasuje niečo dopredu, potom to popiera, aby to nakoniec urobil. Je to tragikomická telenovela, keďže od jeho hlavnej úlohy sa odohráva dej zvaný koalícia.

Myslieť si, že je na týchto politických divadelných doskách sám, je však naivné. Už sa nechal počuť aj líder OKS Peter Zajac, že od štyroch poslancov závisí až príliš veľa. A OKS má rovnako štyri hlasy ako *Obyčajní ľudia*. A zvyšok koalície pôsobí ako zbor, ktorý sa neustále vyjadruje len na adresu hlavného predstaviteľa. Niekedy viac, než by sa mali vyjadrovať ku skutočným problémom v spoločnosti v ekonomickej či v sociálnej oblasti. Ved' Matovič sa hodil aj na rýchle zabudnutie na škandálzne výroky ministra práce Jozefa Mihála o 400 eurových platoch, či na zásahy premiérky do nezávislosti orgánov činných v trestnom konaní.

Situácia však vôbec v skutočnosti nemusí byť taká dramatická, ako vyzerá na mediálnych predstaveniach. Jednoducho budú *Obyčajní ľudia* tvoriť piateho člena koalície. A všetci sa dohodnú, ved' túžba po moci novej koalície je väčšia, než zásady.

A OKS? Táto strana prinesená do parlamentu na chrbte Most-Hídu zjavne koalíciu ťažko rozmláti, skôr naopak. Budú sa ju snažiť stmelovať, aj keď Zajac už raz poslanecký mandát vrátil po voľbách v roku 1998. Ale taká situácia sa nezvykne opakovať. Ved' OKS chce pôsobiť na politickej scéne aj v budúcnosti.

Zatiaľ Matovičova mediálna hviezda zatieňuje oveľa väčšie politické kalibre typu Ivana Mikloša, Mikuláša Dzurindu, či samotnú Ivetu Radičovú. A možno o to aj

ide. V Matovičovom tieni sa totiž pohodlne vládne. Síce sa Obyčajní ľudia všeličím vyhrážajú, ale neustále opakujú, že aj tak budú hlasovať za Programové vyhlásenie vlády. Nuž na čo iné by teda malo byť celé toto divadlo, ak nie na preklenie „uhorkovej“ sezóny a skutočných káuz?

Stanislava Háber

12.

Vidlák zostane vidlákom, aj keby traktory padali. Nezáleží na tom, akú funkciu zastáva, vždy bude škodiť národu, ktorému vládne, taká je realita. O tom je príspevok Ing. Jozefa Rakúsa.

Tak sa nám opäť vymenili vlády.

06. augusta 2010

„*Tak nám zabili Ferdinanda.*“ – touto vetou sa začína román *Osudy dobrého vojaka Švejka za svetovej vojny*, knižky plnej neuveriteľných humorných situácií. *Tak sa nám opäť vymenili vlády*, napadlo ma, keď som túto knihu po dlhšom čase opäť chytil do ruky. Či k lepšiemu, na to si počkajme aspoň tých tradičných sto dní. Či to bude aspoň spolovice taká sranda, ako v románe o Švejkovi, o tom však pochybujem už teraz. Už doterajší krátky vývoj totiž kadečo naznačuje a možno konštatovať, že politika je dnes naozaj pre každého. Keby som prišiel do Kempinskeho a vrátnikovi povedal, že chcem u nich v hoteli čistiť záchody, tak ma začnú preverovať a testovať ihneď minimálne tri personálne agentúry. Je zaujímavé, že som doteraz nepočul, že by niekto testoval politikov, z čoho vyplýva, že politiku môže skutočne robiť každý. Výsledok je potom taký, že sme mali ministra, ktorý si za peniaze daňových poplatníkov nechal kúpiť závodnícke auto, dnes máme ministra, ktorý sa za peniaze daňových poplatníkov učí anglicky a predsedu parlamentu, ktorý

nepozná ústavu, nevie rátať do 130 a čo je horšie, dehonestuie všetkých občanov SR napríklad svojím neokrôchaným správaním sa pri stretnutí z veľvyslancami. Tento človek nielen že nebol patrične ustrojený, ale ešte aj počas večere s oficiálnymi zástupcami vlád iných štátov telefonoval a na stole mal položenú svoju buksu. Ja som len típol, či mu zo zadného vrečka nohavíc netrčí hrebeň, alebo či si nezačne špárat v nose, či nebodaj aj niekde inde. Pozor! Predseda parlamentu stojí v hierarchii slovenských ústavných činiteľov na druhom mieste – hneď za prezidentom. To nie je nejaký treťoradý úradník, ktorému možno prešľap proti dobrému správaniu prepáčiť. Zlatý Janko Ľupták, myslím, že by mal Sulíkovi dávať hodiny spoločenského správania sa (a nielen jemu - ako sa zdá chrapúňov na najvyšších postov sa nám toho roku urodilo neúrekom).

Bližšia sa voľby do samospráv a myslím si, že by bolo správne, keby sa začalo diskutovať o akomsi technime pre verejných funkcionárov a politikov, aby sa do funkcií dostávali ľudia, ktorí vedia správne používať príbor, obliekať sa na oficiálne príležitosti a naozaj vhodne zastupovať a reprezentovať občanov SR. Zčať treba už od tej najnižšej úrovne. Vidláci do politiky nepatria! To čo nám predvádzajú niektorí súčasní politici a ich strany možno všelijako nazvať, len nie vysokou úrovňou kultúry vystupovania a správania sa. Nemali by sme v budúcnosti pripustiť, aby do funkcie šiel človek, čo nemá vzťah k Slovensku, jeho histórii a jeho veľikánom, pričom mám kon-

krétno na mysli primitivizmus pri „honbe“ na sochu Svätopluka. Za peniaze slovenských daňových poplatníkov, si niektorí mocipáni dovoľujú dehonestovať významnú osobnosť našich dejín. Nevie, v ktorom inom štáte by vôbec mohla vzniknúť myšlienka na odstránenie sochy najväčšieho panovníka, za vlády ktorého bola krajina jednou z najvýznamnejších mocností. Som presvedčený, že (okrem Slovenska) taký štát neexistuje a nikdy neexistoval. Preto by som touto krátkou úvahou na pôde Pan-slovanskej únie rád vyvolal diskusiu na tému profilu skutočne slovenského politika, jeho vlastností a správania sa.

13.

Triumf populizmu a naivita voličov. Toto sú dva hlavné znaky úspechu SaS v parlamentných voľbách 2010. O tom je príspevok Stanislava Hábera.

Príliš drahá nová hlava parlamentu

28. júl 2010

Príliš drahovo vyšiel Slovákov špás zvaný Sloboda a solidarita. Táto agentúrna strana začala ťaženie s cieľom dostať sa do parlamentu s petičnou akciou na vypísanie referenda, ktoré bolo od začiatku jasne populistické. Petícia Richarda Sulíka útočila pod pás voličského vedomia sľubmi o znižovaní cien na vládne limuzíny, či o znižovaní koncesionárskych poplatkov, alebo o znížení počtu poslancov v parlamente. V kríze treba šetriť...

Zo šiestich otázok sa štyri objavili v programových témach novej vlády. Zostali len dve otázky, na ktorých môže SaS bazírovať ďalej, aby prilákali ľudí na vypísané referendum. Otázka zníženia počtu poslancov zo 150 na 100 nenašla dostatok pochopenia v žiadnej inej, nielen v koalícnej, ale ani v opozičnej strane. Nuž nový predseda parlamentu a SaS Sulík zostal pevne stáť v presvedčovacej kampani na poslednej otázke.

Tej sa drží ako topiaci sa povestnej slamky. Ide o zúženie poslaneckej imunity. Sulík bubnuje do útoku rôznymi

výzvami typu, že občania môžu poslaneckú imunitu obmedziť priamo, „a nie prostredníctvom poslancov“. Rozumej tých „zlých“ poslancov, ktorí si imunitu zrejme nikdy sami neznížia.

Jednoducho ťažko sa Sulíkovi priznáva, že petícia, ktorá mu pomohla zviditeľniť sa na politickom trhu a nakoniec ho vyniesla do parlamentu, ho môže aj pochovať. Jeho rozhodnutie odovzdať petičné hárky tri dni pred voľbami prezidentovi ho usvedčuje z účelového politického kalkulu. Toto demonštratívne odovzdanie petičných hárkov bol vrchol predvolebnej kampane SaS.

Keby Sulík počkal tri dni, vedel by, ako voľby dopadli, a petíciu už zrejme odovzdávať nemusel. Takto sa sám dostal do šlamastiky, z ktorej nevie ako von so č'ou. Po voľbách by zistil, aká koalícia sa tvorí a vedel by, že štyri zo šiestich pôvodných otázok chce nová koalícia splniť, a že teda referendum netreba. Peniaze naň možno v kríze použiť účelnejšie.

Neurobil však tak. Možno sa bál, že napriek prieskumom by sa bez vrcholu svojej volebnej kampane tak ľahko do parlamentu nedostal. A tak účel (zvolenie do NR SR) svätíl prostriedky. Prezident musel referendum vypísať a teraz viac ako 7 miliónov eur bude účet zaplatený občanmi za to, že máme novú hlavu parlamentu. Nehovoriac o tom, že znižovanie imunity poslancov v referende aj tak nič nevyrieši, aj keby bolo úspešné, v čo neveria už

ani poslanci zvolení za SaS do NR SR (vid' Igor Matovič a jeho vyhlásenia, že referendum nebude platné).

Stanislav Háber

13.

Kto seje vietor, búrku zožne. To by si mali uvedomiť predstavitelia štátu, ktorí vyvolali napätie v súvislosti so sochou kráľa Svätopluka. Stručne a presne to pomenoval Stanislav Háber vo svojom príspevku.

Predstavitelia štátu podporujú neznášanlivosť v spoločnosti

9. august 2010

Slováci môžu niekedy pre nezainteresovaného pozorovateľa vyznieť ako čudný národ. Možno sa taký javil aj zahraničným turistom, ktorí v sobotu 7. augusta sledovali dianie pred bratislavským hradom. Jedna demonštrácia na odstránenie sochy kráľa Svätopluka sa tu stretla s policajným zásahom voči tým, ktorí sochu šli osláviť na čele s lídrami Slovenskej pospolitosti.

Odhliadnuc od sporu, či socha má alebo nemá fašistický symbol na jednom vyobrazení, za tento stav môžeme právom viniť súčasnú vládnú koalíciu. Jej nejednoznačný postoj ku kráľovi Slovenov - starých Slovákov - spoliti-zoval slovenskú históriu. Dal podnet na nezmyselné dve demonštrácie.

Jedna bola nezmyselná preto, lebo chcela sochu demon-tovať a druhá preto, lebo umožnila extrémistom demon-štrovať vlastné nežiaduce pozície popri ušľachtilom ciele

uctiť si nášho bývalého panovníka. Ani jedno zo zhromaždení nemožno chápať pozitívne. Žiaľ, negatívne však môžeme vnímať aj postup štátnych orgánov.

Kto teda v tomto sobotnom zápole v Bratislave vyhral? Slušnosť? Etika? Úcta k histórii? K štátnosti? Právo? Aké? A koho? Ak súčasná vládna koalícia chce vládnuť vyvolávaním negatívnych emócií, stáva sa sama problémom. Nie je to šťastný začiatok vládnutia. Slovensko má oveľa viac a závažnejších problémov. Štát reprezentovaný jeho predstaviteľmi však podporuje neznášanlivosť.

Podporuje negatívne emócie. Sám ich vyvoláva a orientuje extrémistickým smerom. Inými slovami povedané, špiní do vlastného hniezda. Kto seje vietor - búrku zožne. Vyvolávanie vnútorných sporov a to dokonca na uliciach je najhorší spôsob vládnutia, aký možno použiť.

Stanislav Háber